ΜΕ ΔΥΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η «Διάσταση» στο Σπίτι της Κύπρου και στο Εθνικό Θέατρο Ελλάδας

Με πρόσκληση της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς του υπουργείου Πολιτισμού της Ελλάδας αναχώρησε χθες Σάββατο στην Αθήνα 40μελής αποστολή του πολιτιστικού ομίλου ΔΙΑΣΤΑΣΗ, η οποία θα παρουσιάσει συνεργασία με το Μορφωτικό Τμήμα της κυπριακής πρεσβείας τις δυο επιτυχημένες εκδηλώσεις του ομίλου «Στον ύπνο των γενναίων» και «Το χρονικό των τριών ημερών του Πολυτεχνείου».

Σήμερα Κυριακή, συγκεκριμένα, η ΔΙΑΣΤΑΣΗ θα παρουσιάσει στο Σπίτι της Κύπρου την εκδήλωση «Στον ύπνο των γενναίων» που είναι αφιέρωμα στους ήρωες του αγώνα 55—59, ενώ αύριο Δευτέρα θα παρουσιάσει στο Εθνικό Θέατρο Αθηνών «Το χρονικό των τριών ημερών του Πολυτεχνείου», βασισμένο στο ομώνυμο έργο της Κωστούλας Μητροπούλου. Η παρουσίαση αυτή εντάσσεται στα πλαίσια των εκδηλώσεων για την μαύρη επέτειο του Πολυτεχνείου που οργανώνουν η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς του υπουργείου Πολιτισμού.

Μέλη του ομίλου ΔΙΑΣΤΑΣΗ σε παλαιότερη εμφάνιση τους

Το έργο αυτό παρουσ[...]ε μορφή χοροδράματος [...] τη συμμετοχή του φωνητικού συνόλου και της ομάδας του ομίλου τις τελευταίες τραγικές στιγμές των πολιορκημένων φοιτητών του Πολυτεχνείου. Συμμετέχει ο Δημήτρης Λάγιος. Τις χορογραφίες έκαμαν οι Χριστιάνα Γαβριηλίδου, Μαρία Μέση και Ναδίνα Μουγιάση. Αφηγούνται οι Ανδρέας Μέσης και Μάριος Παπαδόπουλος. Στο συνθεσάιζερ ο Αλεξ Ζωγράφου.

«Το χρονικό των τριών ημερών του Πολυτεχνείου» πρωτοπαρουσιάστηκε με επιτυχία στην Κύπρο το 1985 στα πλαίσια των εκδηλώσεων του Πολυτεχνείου και επαναλήφθηκε το 1986 προς τιμή της συγγραφέας του έργου Κωστούλας Μητροπούλου.

Στις 17 Νοεμβρίου το «Χρονικό των τριών ημερών» θα επαναληφθεί στο Δημοτικό Θέατρο του Δήμου Υμηττού μετά από παράκληση του Δημάρχου κ. Λεντάκη.

Η αποστολή θα επιστρέψει στην Κύπρο τις 18 Νοεμβρίου.

Εκθεση ζωγραφικής

■ ΤΟ Βουλγαρικό Πρακτορείο SOFIA PRESS και το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών οργανώνουν την Τρίτη 17 Νοεμβρίου 1987 στις 7 μ.μ., στο Εργαστήρι του Δήμου Λευκωσίας, Εκθεση Φωτογραφίας με τίτλο «Γενοκτονία — Κρατική Πολιτικής της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Τα εγκαίνια της Έκθεσης θα τελέσει ο υπουργός Εσωτερικών κ. Ντίνος Μιχαηλίδης.

Η Εκθεση θα παραμείνει ανοικτή μέχρι τις 21 Νοεμβρίου.

Το κοινό είναι ευπρόσδεκτο.

ΑΝΟΙΓΕΙ ΑΥΡΙΟ ΣΤΗΝ «ΩΡΑ»

Εκθεση ζωγραφικής Ράλλη Γεωργάκη

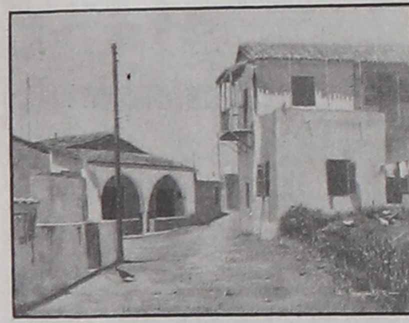

Ενα έργο του Ράλλη Γεωργάκη

Ενας ακόμα Κύπριος καλλιτέχνης της διασποράς αφήνει προς ώρας τη δεύτερη πατρίδα του κι έρχεται να παρουσιάσει τη δουλιά του στον τόπο που γεννήθηκε.

Πρόκειται για τον ζωγράφο Ράλλη Γεωργάκη ο οποίος γεννήθηκε στην Αμμόχωστο αλλά ζει και εργάζεται στις ΗΠΑ.

Η έκθεση του θα πραγματοποιηθεί στη Λευκωσιάτικη γκαλερύ «ΩΡΑ» και τα εγκαίνια θα τελέσει, αυριο Δευτέρα και ώρα 7 μ.μ., ο γενικός διευθυντής της Ασφαλιστικής Εταιρείας AMERICAN LIFE κ. Τζακ Μπέιλυ.

Αναφέρουμε, επίσης, ότι η έκθεση θα παραμείνει ανοικτή μέχρι τις 25 Νοεμβρίου και ότι το κοινό θα μπορεί να την επισκέπτεται μεταξύ των ωρών 10—1 και 4—7 μ.μ.

Ο Γεωργάκης σπούδασε τέχνη στο Washington School of Art και έχει εκθέσει κατ' επανάληψη στις ΗΠΑ. Εργα του βρίσκονται σε πολλές ιδιωτικές και άλλες συλλογές.

Η ζωγραφική του Γεωργάκη είναι εικονική και διακρίνεται για την καθαρότητα της στο σχέδιο και το χρώμα, για τη διακριτική ευαισθησία και την ικανότητα της να συλλαμβάνει την καίρια στιγμή από την ανθρώπινη δραστηριότητα ή την ιδιαίτερη ατμόσφαιρα του τοπίου.

Εκδήλωση για τον Κάρολο Κουν στο ΜΟΙΡΑΙΟΝ

Φόρο τιμής στη μνήμη του μεγάλου του ελληνικού θεάτρου, Κάρολου Κουν, θ' απονείμει το ΜΟΙΡΑΙΟΝ (Λεμεσός) την ερχόμενη Παρασκευή και ώρα 8.30 μ.μ.

Το θέμα θα παρουσιάσει ο ηθοποιός Λέαντρος Παναγιωτίδης, ο οποίος θα μιλήσει για τον δάσκαλο, τον φίλο και τον άνθρωπο Κουν.

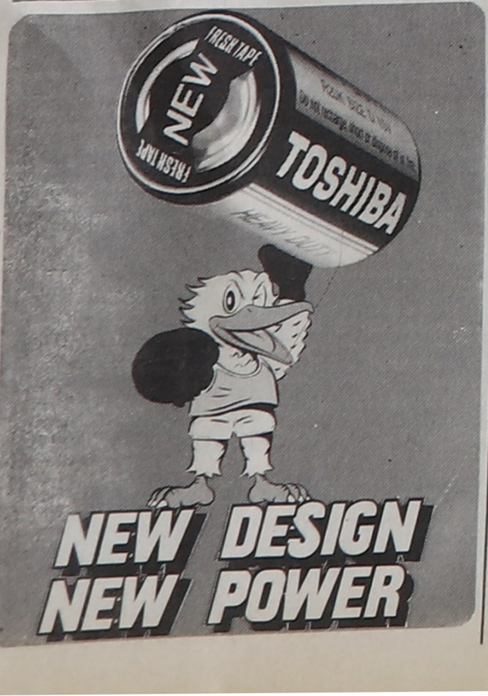

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑ·Ι·ΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΤΣΑΚΙΤΖΗΣ: Τα τραγούδια ενός «κοινωνικού ληστή»

Του ΝΕΑΡΧΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

ΓΥΡΩ απ' την Αθήνα, τον Πειραιά, τη Θεσσαλονίκη και τις άλλες μεγάλες πόλεις απλώνονταν οι προσφυγικοί συνοικισμοί. Η μεγάλη τρικυμία του 1922 είχε καταλαγιάσει, ο θρήνος είχε κοπάσει. Οι φριχτές εμπειρίες ήταν βέβαια νωπές ή παρούσες: σφαγές και πένθος, προσφυγιά και φτώχεια. Και θα μένανε για πολλά χρόνια ακόμα... Ομως η ζωή, σαν μια σφαίρα που την κυλάει ο χρόνος όσο βαριά κι αν είναι, εξακολουθούσε την πορεία της. Και οι Μικρασιάτες δεν μπορούσαν να ζήσουν χωρίς το τραγούδι... Από τις παράγκες και τα προσφυγόσπιτα άρχισαν ν' ακούγονται οι διάφοροι σμυρνέικοι και μικρασιάτικοι σκοποί: συρτά, καλαματιανά, μπάλοι, καρσιλαμάδες, τσιφτετέλια, αραμπιέδες, ζεϊμπέκικα, χασάπικα, σέρβικα, καθιστά, μανέδες, σαρκιά, τζιβαέρια, μινόρια κι ό,τι άλλο φανταστείς... Ανάμεσα τους κι ένα ζεϊμπέκικο με τούρκικα λόγια που μιλούσε για κάποιον ξακουστό βασιλιά των ορέων εκεί, στην πατρίδα:

Ισμιρίν καβακλαρί
ντοκουλούρ γιαπρακλαρί
μπανάντα Τσακιτζή ντερλέρ
για φιντάν μποϊλού
γιακάριζ κονακλαρί.

Δηλαδή:

Πέφτουνε τα φυλλαράκια
απ' της Σμύρνης τα καβάκια.
— Με λεν εμένα Τσακιτζή,
λυγερόκορμο δεντρί,
και καίω τα κονάκια.

Ο Τσακιτζή Μεχμὲτ εφὲς γεννήθηκε στο χωριό Αγιά Σουλούκ, κοντά στο Αϊδίνι, ήταν καπετάνιος των Ζεϊμπέκων και φορούσε την περήφανη χαρακτηριστική στολή τους, όπως δείχνει μια άλλη στροφή του ίδιου τουρκόγλωσσου ζεϊμπέκικου τραγουδιού:

— Ξέρω να φουμάρω εγώ
κι αγαπώ Ζεϊμπέκη γιο.
— Με λεν εμένα Τσακιτζή,
φυσεκλίκια σταυρωτά,
δεν σηκώνω χωρατά.

Ο Τσακιτζής βγήκε στο κλαρί και σχημάτισε ένοπλη ομάδα με σκοπό να εκδικηθεί, το θάνατο του πατέρα του, που ήταν κι εκείνος παράνομος και τον σκότωσανμε δόλο οι ζαπτιέδες, κατά διαταγή του βαλή της Σμύρνης και του ίδιου του σουλτάνου. Ο Τσακιτζής, γενικεύοντας, θεώρησε σαν εχθρό του ολόκληρη την κρατική εξουσία και τους εκπροσώπους της: τους ζαπτιέδες, τους τζανταρμάδες, τους μισθοφόρους τουφεξήδες και τους αξιωματικούς τους κι εξόντωσε πολλούς απ' αυτούς.

Ολα αυτά γινόντουσαν στα τέλη του περασμένου και στις αρχές αυτού του αιώνα. Η ένοπλη δράση του Τσακιτζή, του πατέρα του, όπως και των άλλων εφέδων της φυλής τους, ίσως να σχετίζεται με τις μεγάλες εξεγέρσεις των Ζεϊμπέκων του 19ου αιώνα εναντίον του τουρκικού κράτους που κατέστρεφε τον τρόπο ζωής τους και τους καταπίεζε.

Το τουρκόγλωσσο λαϊκό τραγούδι που αναφέραμε τονίζει ιδιαίτερα το γεγονός ότι ο Τσακιτζής, που τον παρομοιάζει με λυγερό φιντάνι, καίει τα κονάκια, δηλαδή τα διοικητήρια και γενικά τα υποστατικά της εξουσίας.

Πάνω στο βουνό Μποζ-Νταγ
το μαρτίνι μου κρατώ.
Με λεν εμένα Τσακιτζή,
λυγερόκορμο δεντρί,
και κονάκια πυρπολώ.

Βλέποντας ότι το κράτος τους καταπίεζε, ο Τσακιτζής παρακίνησε τους φτωχούς αγρότες να μην πληρώνουν τους φόρους κι απαγόρεψε στους φοροεισπράκτορες, με ποινή θανάτου, να έρχονται στην περιοχή που είχε κάτω από τον έλεγχό του.

Είναι φανερό πως ο εφές του Αϊδινίου, εκμεταλλευόμενος και την αποσύνθεση της σουλτανικής εξουσίας, είχε δημιουργήσει κράτος εν κράτει για μερικά χρόνια στην περιοχή του, είχε τους δικούς του άγραφους κανόνες και μπορούσε να επιβάλλει κυρώσεις με τη βοήθεια της μικρής του ένοπλης δύναμης.

Ξεκινώντας με την πρόθεση να αποδώσει μόνος του δικαιοσύνη σε μια προσωπική αδικία που του κάνανε, ο Τσακιτζής έφτασε στην ιδέα να απονείμει, γενικότερα, δικαιοσύνη στην περιοχή του και μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων του. Ετσι άρχισε να αποσπά με τη βία μεγάλα ποσά απ' τους πλουσίους, τους τσιφλικάδες, τους πρoύχοντες και τους τοκογλύφους και να τα χρησιμοποιεί προς όφελος των οικονομικά αδυνάτων. Εκανε δωρεές, προίκιζε φτωχές κοπέλες, έκτιζε γεφύρια, βρύσες, έφτιαχνε κοινωφελή έργα. Οι πλούσιοι Τούρκοι, Ρωμιοί, Εβραίοι και άλλοι διαμαρτύρονταν στις αρχές και ζητούσανε την εξόντωση του Τσακιτζή. Ομως οι φτωχοί, ανεξάρτητα από φυλή και θρησκεία, τον αγαπούσαν, τον προστάτευαν και του πλέκανε τραγούδια στα ελληνικά, στα τούρκικα, στα αρμένικα. Ενα σχετικό ελληνικό τραγούδι έλεγε:

Εσείς βουνά τσ' ανατολής,
κάνετε παραπέρα,
αφήστε λεύτερο
τον καθαρόν αγέρα
εις τον Μεχμέτη Τσακιτζή,
τ' αντρείο παλληκάρι...

Η φήμη του είχε φτάσει και στην Ελλάδα, πολύ πριν την φέρουν οι Μικρασιάτες πρόσφυγες, απ' τον καιρό που ζούσε ακόμα ο θρυλικός εφές. Ενα ελλαδίτικο, όπως φαίνεται κι από τους στίχους, τραγούδι εύχεται μέσα στην αφέλειά του να μπορούσε να έρθει ο Τσακιτζής και στην Ελλάδα για να απονείμει κι εδώ την κοινωνική του δικαιοσύνη:

Τσακιτζή, δεν εβαρέθης στα σμυρνέικα χωριά;
Δεν περνάς και στην Ελλάδα να παντρέψεις ορφανά;

Τα χαρακτηριστικά της δράσης του Τσακιτζή που εκτέθηκαν πάρα πάνω κάνουν την περίπτωσή του να εμπίπτει στην κατηγορία της «κοινωνικής ληστείας». «Το ουσιαστικό στοιχείο, όσον αφορά τους κοινωνικούς ληστές, είναι το γεγονός ότι είναι εκτός νόμου και θεωρούνται κακούργοι από το φεουδάρχη και το κράτος, ενώ συγχρόνως παραμένουν μέσα στην επαρχιακή κοινωνία και θεωρούνται από τους κατοίκους ήρωες, προστάτες, εκδικητές, αγωνιστές για τη δικαιοσύνη, αρχηγοί απελευθερωτικών κινήσεων κι ακόμη, άνθρωποι άξιοι θαυμασμού, βοήθειας κι εμπιστοσύνης».

Εχει παρατηρηθεί σωστά ότι οι ληστές, κοινωνικοί και μη, είναι άνθρωποι της δράσης μάλλον, παρά της θεωρίας. Ο Τσακιτζή Μεχμέτ Εφές δεν είχε κανένα συγκεκριμένο πολιτικό πρόγραμμα. Ομως από τη δράση του πηγάζουν μερικές πολιτικές έννοιες που θα μπορούσαν να κωδικοποιηθούν ως εξής:

Αντιεξουσιαστική στάση, εχθρότητα προς ένα απολυταρχικό και καταπιεστικό κράτος και τα όργανά του και σύγκρουση μαζί τους.

Ταξικά συναισθήματα που μοιράζονται σε δυο πόλους: συμπάθεια για τη φτωχή αγροτιά και τις λαϊκές τάξεις

Ό Τσακιτζής άγναντεύει άπ' τά ύψωματα τοῦ Μπόζ-ντάγ.

των πόλεων και έχθρα εναντίον των πλουσίων.

Πράξεις κοινωνικής δικαιοσύνης για την οικονομική ανακούφιση των φτωχών, με ανάλογη επιβάρυνση στην περιουσία των πλουσίων.

Ελλειψη εθνικών ή θρησκευτικών προκαταλήψεων και διακρίσεων, τόσο απέναντι στους αδυνάτους, όσο κι απέναντι στους οικονομικά ισχυρούς.

Η μάζα των Σμυρνιών και των άλλων Μικρασιατών Ελλήνων, που ανήκαν στις λαϊκές τάξεις, με το να αγαπά, να θαυμάζει και να υποστηρίζει τον εφέ του Αϊδινίου, με το να τραγουδά τα παινέματα και τα τραγούδια του, με το να καλλιεργεί το θρύλο του για μια σειρά ετών, ακόμα κι όταν αυτός είχε πια σκοτωθεί, έδειχνε πως αποδεχόταν αυτές τις αρχές του Τσακιτζή. Αυτό σημαίνει πως είχαν ανάλογες απόψεις, απόψεις που τους τις δημιούργησε η ίδια η ζωή με την απολυταρχική τυραννία του σουλτανικού κράτους, το κοινωνικό χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών, αλλά και τη συνύπαρξη τόσων εθνοτήτων μέσα στην παρδαλή αυτοκρατορία κι όταν τις είδαν να εφαρμόζονται στην πράξη (άνκαι μ' έναν τρόπο μεμονωμένο, σπασμωδικό, ουτοπικό, χωρίς πιθανότητα οριστικής επιτυχίας), τις αναγνώρισαν και τις επιδοκίμασαν. Φυσικά κάτι ανάλογο συνέβη και με τις λαϊκές τάξεις άλλων εθνοτήτων της περιοχής, όμως δεν έχουμε ενδείξεις για να υπολογίσουμε το βαθμό, την έκταση και τη διάρκεια αυτών των πεποιθήσεων τους, ούτε και το αν άντεξαν στο καμίνι του Μικρασιατικού Πολέμου. Εξάλλου κάτι τέτιο δεν είναι μέσα στο θέμα μας.

Το γεγονός είναι ότι με τα τραγούδια, την παράδοση και το θρύλο του Τσακιτζή, όπως τα γνώρισαν και τα επιδοκίμασαν οι Ελληνες των λαϊκών τάξεων εκείνης της περιοχής και εποχής, έχουμε έναν κώδικα της ιδεολογίας τους, εκφρασμένο με τρόπο έμμεσο, από το 1900 ώς το 1922.

Με το Μεγάλο Πόλεμο και τη Μικρασιατική Εκστρατεία αυτός ο κώδικας παραμερίστηκε. Η φυλετική και θρησκευτική ανοχή μεταξύ των βασικών εθνοτήτων τερματίστηκε. Ταξικά συναισθήματα φιλίας μεταξύ των ανθρώπων του λαού, Ελλήνων - Αρμενίων αφ' ενός, και Τούρκων αφ' ετέρου, δεν μπορούσαν πια να εκδηλωθούν. Οι άνθρωποι ταυτίστηκαν αναγκαστικά με τα κράτη και τις κυρίαρχες τάξεις που διεξήγαγαν τον πόλεμο. Κάθε έννοια δικαιοσύνης καταπατήθηκε κι εξαφανίστηκε απ' την πολεμική μανία και παραφροσύνη. Οι Ελληνες της Μικρασίας, θύματα αυτών των εξελίξεων, πρόσφυγες πια εκεί που τους πέταξε το φουσκωμένο κύμα, δοκίμαζαν την κοινωνική αδικία και την οικονομική ανισότητα στον υπέρτατο βαθμό.

Ετσι, τώρα τα τραγούδια του Τσακιτζή που αντηχούν στις προσφυγικές συνοικίες, παίρνουν τη σημασία επαναβεβαίωσης αυτού του κώδικα λαϊκής ιδεολογίας που ο παραμερισμός του στα χρόνια του πολέμου προκάλεσε τόσα πολλά δεινά, έμμεσης αποδοκιμασίας των καταστάσεων που τον παραμέρισαν, και μια επιθυμία επαναφοράς των αξιών του και μεταφοράς τους στις νέες κοινωνικές σχέσεις και καταστάσεις.

Γύρω στα 1930 γραμμοφωνήθηκε μια ελληνική παραλλαγή:

Μες στης Σμύρνης τα βουνά
και τα κρύα τα νερά
σαν λιοντάρι τριγυρνά.
—Με λὲν εμένα Τσακιτζή.
—Γεια σου, παλληκάρι μου,
λεοντάρι στην καρδιά.

Κάθε μια του ντουφεκιά
είναι και παρηγοριά.
—Με λεν εμένα Τσακιτζή.
—Γεια σου, παλληκάρι μου,
λεοντάρι στην καρδιά

Τη θρησκεία δεν κοιτά,
Τούρκα αν είσαι ή Ρωμιά,
—με λεν εμένα Τσακιτζή —
τάμα τόχει στο Θεό
να παντρεύει ορφανά.

Στην ελληνική παραλλαγή περιέχεται ένα μέρος των πολιτικών εννοιών του «κώδικα Τσακιτζή»: η έλλειψη εθνικών προκαταλήψεων, η ανεξιθρησκεία, η κοινωνική δικαιοσύνη... Το υπόλοιπο μέρος εύκολα ανευρίσκεται στα συμφραζόμενα: στα άλλα τραγούδια και παραλλαγές, στα ελληνικά λαϊκά μυθιστορήματα και στο λαϊκό θρύλο γύρω από τη δράση και την προσωπικότητα αυτού του άρχοντα των μικρασιατικών ορέων.

Οι πεινασμένοι Μικρασιάτες πρόσφυγες ήταν η φτηνή εργατική δύναμη πάνω στην οποία βασίστηκε η ανάπτυξη της ελληνικής βιομηχανίας. Ουσιαστικά, εντάχθηκαν μαζικά στην εργατική τάξη της Ελλάδας η οποία για πρώτη φορά αναπτυσσόταν αριθμητικά κι αποκτούσε συνείδηση του εαυτού της. Μέσα στους εργατικούς και πολιτικούς αγώνες, στα χρόνια που ακολούθησαν, απόχτησαν ωριμότερες πολιτικές ιδέες. Οι πρωτόγονες ταξικές, κοινωνιστικές αντιλήψεις που εκφράζονταν με τον «κώδικα Τσακιτζή» συγχωνεύτηκαν κι αφομοιώθηκαν μέσα στην πολύ πιο εξελιγμένη και συστηματική ιδεολογία της εργατικής τάξης.

Μελέτες

Η μορφή της γυναίκας στην κυπριακή ποίηση

ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΟΛΕΣΚΗ

Α΄

ΜΗΠΩΣ το γεγονός ότι τοποθετούμε έτσι το θέμα, δηλαδή: **«Η μορφή της γυναίκας στην Κυπριακή ποίηση»**, έχει κάποιο τόνο υποτίμησης της γυναίκας; Για να απαντήσω σ' αυτό το ερώτημα με τον πιο σύντομο τρόπο σπεύδω να θέσω ένα άλλο, αντίστοιχο ερώτημα: Μήπως θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για τη μορφή του άντρα στην Κυπριακή ποίηση; Η απάντηση μου είναι ναι, θα μπορούσαμε.

Τόσο με την αναφορά στη μορφή της γυναίκας, όσο και με την αναφορά στη μορφή του άντρα, θα μπορούσαμε να έχουμε, επίσης, διάφορους διαχωρισμούς. Θα μπορούσαμε, δηλαδή, να μιλήσουμε για τη μορφή του κοριτσιού, της νέας, της μάνας, της γιαγιάς, της γριάς είτε, του αγοριού, του νέου, του πατέρα, του παππού, του γέρου.

Εδώ τα πράγματα είναι, πιστεύω, καθαρά. Η κάθε κατηγορία μελών της κοινωνίας από αυτές που αναφέρθηκαν πιο πάνω είναι φορέας μιας δικής της εμπειρίας ζωής, έχει ένα ξεχωριστό κοινωνικό ρόλο, διανύει ένα ξεχωριστό στάδιο στην ενιαία και αδιάκοπη κλίμακα της ζωής.

Οταν τα κοιτάζουμε όλα αυτά μέσα από τούτο το πρίσμα των ιδιαιτεροτήτων εκείνο που θα προσέξουμε περισσότερο δεν είναι ο διαχωρισμός αλλά η ενότητα της κοινωνίας σ' ένα σώμα, η ενότητα της ζωής. Καμιά κατηγορία δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς την άλλη. Καμιά δεν ζει ξεχωριστά από την άλλη.

Στην κοινωνία το **ειδικό** σμίγει την κάθε στιγμή με το **γενικό.** Εχουμε μια διαλεκτική ενότητα όπου τα πράγματα υπάρχουν ταυτόχρονα και ως ενότητα και ως ιδιαιτερότητα και είναι όλα εξίσου απαραίτητα. Κι αυτή είναι η κυριότερη θεωρητική, κατ' αρχήν, απόδειξη, για την ισότητα των μερών.

Αν πάρουμε τα πράγματα στον πιο γενικό διαχωρισμό, στην κοινωνία υπάρχουν οι άντρες και υπάρχουν οι γυναίκες. Δυο μέρη ενός συστήματος, δυο σημεία μιας εξίσωσης, δυο πόλοι μιας σφαίρας. Δυο πόλοι διαφορετικοί και σε ενότητα. Και υπάρχει η ενότητα γιατί υπάρχει η διαφορά και αντίστροφα.

Η ύπαρξη και η συνέχιση της ζωής, αν τη δούμε στη ρίζα της, δηλαδή τον γενετικό κώδικα, είναι μια επιβεβαίωση αυτής της διαφοράς, αλλά και της ενότητας.

Η ζωή προϋπήρξε της οργανωμένης κοινωνίας. Η κοινωνία οργανώθηκε στη βάση της ζωής. Αποτελεί μια ενότητα και περικλείει τις διαφορές των δυο βασικών κατηγοριών των μελών της. Οι διαφορές αυτές στηρίζονται πάνω στις βιολογικές ιδιαιτερότητες των μελών και στους διαφορετικούς κοινωνικούς ρόλους που υπάρχουν στο βαθμό που τους καθορίζουν και τους απαιτούν οι βιολογικές διαφορές.

Τίποτε περισσότερο δεν θα δεχτούμε. Ολα τα άλλα για διαφορές ανδρών και γυναικών που προβλήθηκαν κατά καιρούς είναι μύθος και δημιουργήματα της δουλοκτητικής και της ταξικής κοινωνίας.

Οι μύθοι, ωστόσο, αυτοί δημιούργησαν αντιλήψεις, που για χρόνια ήταν ριζωμένες βαθιά στην κοινωνία μας επηρεάζοντας το σύνολο της κοινωνικής ζωής. Με τον τρόπο αυτό επηρέαζαν και τη λογοτεχνία μας, ως μια μορφή κοινωνικής συνείδησης και κοινωνικής έκφρασης.

Θέλω να ξεκαθαρίσω από την αρχή πως δεν θα αναφερθώ στην ερωτική ποίηση γιατί αυτή αποτελεί ένα ξεχωριστό θέμα, που έχει τις δικές του ιδιομορφίες [...] τη δική του ποιητική. Είναι φυσικό το κάθε φύλο να έχει στην ερωτική ποίηση, ως είδωλό του, το αντίθετο του φύλο. Βέβαια και εδώ, όσο κι αν το θέμα είναι δοσμένο, στην ποιητική του ανάπτυξη, σε κάθε εποχή και σε κάθε ποιητή ή ποιήτρια παίρνει το δικό του ιδιαίτερο χρώμα, τη δική του ιδιαίτερη κοινωνική φόρτιση. Στο επίπεδο αυτό ίσως μερικά δείγματα ερωτικής ποίησης να έχουν κι εδώ τη θέση τους.

Δεν θα αναφερθώ, επίσης, στην ποίηση που γράφτηκε στην κυπριακή διάλεχτο γιατί πιστεύω πως αυτό είναι ένα ειδικό θέμα. Η χρήση μιας παραδοσιακής γλώσσας συμβάλλει στο να μεταφέρονται στην ποίηση φράσεις και κάποτε αντιλήψεις κλισέ που δεν ανταποκρίνονται πλήρως κατά την περίοδο που γράφονται ούτε στο επίπεδο των κοινωνικών αντιλήψεων ούτε στις πραγματικές αντιλήψεις του ποιητή.

Ενα θέμα που με προβλημάτισε είναι η εξέταση της ποίησης που γράφτηκε από γυναίκες σε σχέση με το θέμα αυτής της εισήγησης. Η μορφή της γυναίκας στην κυπριακή ποίηση μπορεί θαυμάσια να εξεταστεί και μέσα από την ποίηση των ιδίων των ποιητριών μας. Δεν νομίζω ότι είναι τόσο θεμιτός ένας τέτιος διαχωρισμός: ποίηση γραμμένη από γυναίκες και ποίηση γραμμένη από άντρες. Μόνο σχηματικά, για σκοπούς μελέτης και έρευνας μπορεί να γίνεται. Παρόλο που προσωπικά πιστεύω πως υπάρχει μια ιδιαιτερότητα στη γραμμένη από γυναίκες ποίηση, κυρίως στην αίσθηση του κόσμου, στην αίσθηση των ανθρώπινων σχέσεων, την προσέγγιση του ερωτικού θέματος κλπ. Δεν θα επιμένω σ' αυτό. Θα αναφερθώ μόνο στις γυναίκες ποιήτριες ξεχωριστά γιατί αυτό με βοηθά, σχηματικά, στην ανάπτυξη του θέματος.

(Συνεχίζεται την Τρίτη)

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΟΙΗΣΗ

Οδηγία στους ανωτέρους

Του ΜΠΕΡΤΟΛΤ ΜΠΡΕΧΤ

Τη μέρα που ο άγνωστος νεκρός στρατιώτης
με τιμητικές θάφτηκε ομοβροντίες,
την ίδια ώρα του καταμεσήμερου,
απ' το Λονδίνο κι ως τη Σιγγαπούρη,
ανάμεσα δώδεκα και δυο και δώδεκα και τέσσερα,
για δυο λεπτά ολόκληρα, κάθε δουλιά σταμάτησε
μόνο και μόνο για να τιμηθεί
ο νεκρός Αγνωστος Στρατιώτης.

Μα ωστόσο
διαταγές θα `πρεπε ίσως να δοθούν
και για μιαν άλλη επιτέλους τελετή που να τιμά
τον Αγνωστο Εργάτη
απ' τις κοσμοπλημμυρισμένες πολιτείες των ηπείρων.
Κάποιον μεσ' απ' τ' ανθρώπινο το κουρνιαχτό
που τη μορφή του κανένας δεν την πρόσεξε
που η μυστική του ύπαρξη πέρασε απαρατήρητη
που ποτέ τ' όνομα του δεν ακούστη καθαρά.
Ενας τέτιος άνθρωπος θά `πρεπε,
για ολονών μας το καλό,
να τιμηθεί με σοβαρή μια τελετή,
μ' ένα ραδιοφωνικό μήνυμα
«Στον Αγνωστο Εργάτη»
με σταμάτημα κάθε δουλιάς από την ανθρωπότητα όλη
πέρα για πέρα στον πλανήτη.

ΑΝΟΙΓΕΙ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ

Εκθεση παραδοσιακής ενδυμασίας στη Λεμεσό

Μια πρωτότυπη εκδήλωση, που πιστεύεται ότι θα εκτιμηθεί και θ' αγκαλιασθεί από όλους, οργανώνει μεθαύριο Τρίτη και ώρα 7.30 μ.μ. ο Παγκύπριος Οργανισμός Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (ΠΟΑΚ). Διευθέτησε, συγκεκριμένα, τη μεταφορά στη Λεμεσό της Εκθεσης του Λεβέντειου Δημοτικού Μουσείου Λευκωσίας, η οποία περιλαμβάνει ενδυμασίες από την περίοδο της αποικιοκρατίας.

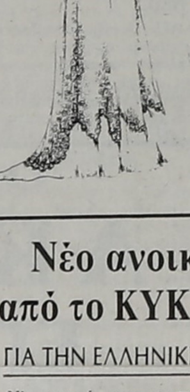

Τα εγκαίνια θα τελέσει η κα Ινώ Χατζηπαύλου και θα μιλήσει σχετικά η συγγραφέας κα Αγνή Μιχαηλίδου.

Εκτός από το ενδιαφέρον και το πλούσιο υλικό της έκθεσης αυτής το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της στη Λεμεσό είναι ότι θα στεγαστεί σ' ένα παραδοσιακό κτίριο που ανακαινίστηκε πρόσφατα. Πρόκειται για το σπίτι του κ. Λοΐζου Καραμιχάλη στην οδό Ειρήνης, η οποία περιλαμβάνει αξιόλογα δείγματα της αστικής μας αρχιτεκτονικής και η οποία έχει κηρυχθεί διατηρητέα.

Η έκθεση θα είναι ανοικτή μέχρι και την ερχόμενη Κυριακή, από 10 — 12.30 και από τις 4 μέχρι τις 7 κάθε μέρα.

— Στη φωτογραφία, νυμφικό του 1938 που θα επιδειχθεί στην έκθεση.

Νέο ανοικτό σεμινάριο από το ΚΥΚΕΜ στην Πάφο

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Νέο ανοικτό επιμορφωτικό σεμινάριο με θέμα «Ελληνική εξωτερική πολιτική και σύγχρονα προβλήματα», οργανώνει στην Πάφο το Κυπριακό Κέντρο Μελετών (ΚΥΚΕΜ).

Το σεμινάριο, που θα γίνει αύριο Δευτέρα, την Τρίτη και την Τετάρτη, θα διδάξουν οι: Κρατερός Ιωάννου, καθηγητής Διεθνούς Δικαίου του Πανεπιστημίου Θράκης και Γιάννης Βαλιανάκης, καθηγητής Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Θράκης.

Σχετική ανακοίνωση προσθέτει ότι το σεμινάριο θα διεξάγεται μεταξύ των ωρών 6.30 — 9.30 μ.μ. και ότι θα είναι ανοικτό για όλους - πτυχιούχους και μη.

Την έναρξη του σεμιναρίου θα κηρύξει ο πρεσβευτής της Ελλάδας κ. Στοφορόπουλος.

Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στον κ. Στέλιο Πολεμίτη — τηλ. 36339, Πάφος.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Στην προχθεσινή μας έκδοση και συγκεκριμένα στην είδηση σχετικά με τη γενική συνέλευση της Πνευματικής Στέγης Λευκωσίας, είχαμε γράψει από παραδρομή ότι στις αρχαιρεσίες που έγιναν στα πλαίσια της συνέλευσης, ο κ. Ερμής Νεοκλέους εξελέγη σαν επιλαχόν μέλος του Δ.Σ. Το σωστό είναι ότι ο κ. Νεοκλέους συγκαταλέγεται ανάμεσα στα πέντε πλήρη μέλη του νέου Δ.Σ. του Σωματείου.

Πήρε πτυχίο ιεροψάλτη

Εγιναν την περασμένη Τρίτη στο οίκημα του Εθνικού Ωδείου Κύπρου εξετάσεις Βυζαντινής Μουσικής της εικονιζόμενης κ. Λυγίας Φ. Κωνσταντινίδου, της τάξης του Δρα Σόλωνα Χατζησολωμού.

Η Εξεταστική Επιτροπή αποτελούμενη από τον Ηγούμενο Κύκκου κ. Νικηφόρο, τον καλλιτεχνικό διευθυντή του Εθνικού Ωδείου κ. Βύρωνα Κολάση, την διευθύντρια του κ. Λουλού Συμεωνίδου, τον Δρα Ανδρέα Γιακόβλεβιτς και τους κ.κ. Κώστα Χατζηψάλτη και Κώστα Κασσιανό, αποφάσισε όπως απονείμει στην κ. Λυγία Κωνσταντινίδου, τόσο στο θεωρητικό όσο και στο πρακτικό, πτυχίο ιεροψάλτη με το βαθμό Αριστα Παμψηφεί.

Η τέφρα της Δεβετζή στο Σαρωνικό

ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ του Σαρωνικού διασκορπίστηκε η τέφρα της Βάσως Δεβετζή.

Σύμφωνα με τις τελευταίες επιθυμίες της διαλεχτής πιανίστας και προέδρου του Ιδρύματος Μαρία Κάλλας που πέθανε στο Παρίσι την 1η Νοεμβρίου και αποτεφρώθηκε στο νεκροταφείο Περ Λασεζ, η τέφρα της μεταφέρθηκε στην Ελλάδα για να διασκορπιστεί εδώ.

Εκδήλωση για το γλωσσικό

Συζήτηση με θέμα το γλωσσικό πρόβλημα θα γίνει την Τρίτη, στις 7.30 το βράδυ, στην μπουάτ «ΤΑ ΠΕΡΙΞ» Λεμεσού.

Το θέμα «Ιδεολογική θεώρηση του γλωσσικού μας προβλήματος» θα αναπτύξει ο Δρ. Γιάννης Η. Ιωάννου. Θα ακολουθήσει συζήτηση και η εκδήλωση θα κλείσει με καλλιτεχνικό πρόγραμμα.

Κυκλοφόρησαν τα «Τουριστικά Χρονικά»

Κυκλοφόρησε το καινούργιο τεύχος του μηνιαίου περιοδικού «ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» — "TOURISM CHRONICLES".

Αυτό το τεύχος εκδίδεται με μια σημαντική αύξηση του αριθμού των εντύπων λόγω κειμένου που αφορά τη θέση της Κύπρου στο Ευρωπαϊκό Χώρο.

sylber
Πάμφθηνο και... άφθονο ζεστό νερό στη στιγμή με τον θερμοσίφωνα γκαζιού
sylber
Sylber: Συμφέρει από κάθε άποψη και μικρό μέγεθος για κουζίνες και κουρεία.
Συμβουλευθείτε μας
ΑΙΜ. Α. ΕΛΛΗΝΑΣ & ΣΙΑ
Θεοτόκη 6,
Τηλ. 02-450821

Πολιτιστικά

Η ΕΔΟΝ Γερίου τιμά τους νεκρούς του Πολυτεχνείου

■ Με μια σεμνή αλλά αγωνιστική εκδήλωση θα τιμήσει απόψε η ΕΔΟΝ Γερίου την επέτειο της εξέγερσης των φοιτητών του Πολυτεχνείου ενάντια στην αμερικανοκίνητη χούντα της Ελλάδας.

Η εκδήλωση, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο οίκημα των Λαϊκών Οργανώσεων της κοινότητας και η οποία θ' αρχίσει στις 7, περιλαμβάνει σύντομη ομιλία, καλλιτεχνικό πρόγραμμα από τα ΕΔΟΝόπουλα, απαγγελίες και προβολή σκηνών από την εξέγερση του Πολυτεχνείου.

Διάλεξη Λεύκιου Ζαφειρίου για τις ποιήτριες της Κύπρου

■ Ενας ποιητής μιλά για τις ποιήτριες της Κύπρου. Πρόκειται για το Λεύκιο Ζαφειρίου, ο οποίος θα αναφερθεί στη γυναικεία ποίηση από τα τέλη του περασμένου αιώνα μέχρι την ανακήρυξη της κυπριακής Δημοκρατίας και, στη συνέχεια, θα παρουσιάσει μερικές από τις πιο αξιόλογες ποιήτριες μας (Ελλη Παιονίδου, Ελένη Κυριάκου—Γραικού, Ντίνα Κατσούρη, Πίτσα Γαλάζη, Ειρήνη Παναγή—Τσουλλή, Ελενα Τουμαζή-Ρεπελίνα, κ.ά.).

Η ενδιαφέρουσα αυτή εκδήλωση θα γίνει αύριο Τετάρτη και ώρα 7.30 μ.μ. στο πολιτιστικό κέντρο «Ρογιάτικο» (παρά το κινηματοθέατρο «Ρετζίνα»), θα διανθίζεται με ποιήματα που θ' απαγγείλουν οι ίδιες οι ποιήτριες και θα κλείσει με την Καλλιόπη Σπύρου, η οποία θα ερμηνεύσει τραγούδια του Κύπριου μουσικοσυνθέτη Αχιλλέα Λυμπουρίδη.

Μια έκθεση—μαμούθ

■ Αλήθεια, έχετε σκεφθεί ποτέ πόσες ώρες χρειάζεται κανένας για να κοντοσταθεί απλώς και να θαυμάσει για λίγες μόνο στιγμές 2850 πίνακες ζωγραφικής; Μέρες ολόκληρες.

Αν κρίνουμε όμως από τη φετινή 10η Εκθεση Τέχνης στη Δρέσδη, οι φιλότεχνοι στη Λαοκρατική Δημοκρατία της

Γερμανίας δεν φαίνεται να τρομάζουν από κάτι τέτιες.

Στην Εκθεση αυτή, συγκεκριμένα, η οποία άνοιξε τον περασμένο μήνα και η οποία θα κλείσει τον... Μάρτη του ερχόμενου χρόνου, παίρνουν μέρος 1560 καλλιτέχνες που θα παρουσιάσουν ακριβώς 2850 χαρακτηριστικά δείγματα της δουλιάς τους των τελευταίων πέντε χρόνων.

Αναφέρουμε, επίσης, ότι λίγες μόνο μέρες μετά το άνοιγμα της, την είχαν επισκεφθεί κάπου 40,000 άτομα - ντόπιοι και ξένοι.

Στη φωτογραφία, ένας από τους πίνακες που έλκυσε την προσοχή όλων. Τον φιλοτέχνησε ο 30χρονος ζωγράφος Αξελ Κράουζ.

Ο Κώστας Καμένος στα ΠΕΡΙΞ

■ Από αύριο Τετάρτη και κάθε Τετάρτη, η μπουάτ τα ΠΕΡΙΞ Λεμεσού (Ζήνωνος 34) θα φιλοξενεί τον γνωστό Κύπριο καλλιτέχνη Κώστα Καμένο σε παλιά και νέα ελληνικά τραγούδια. Μαζί του θα είναι και το υπόλοιπο πρόγραμμα της μπουάτ με την Κρίστια Μακρίδου, τον Πέτρο Κωνσταντίνου και τον Αντρο Καρακατσάνη.

Η μπουάτ τα ΠΕΡΙΞ λειτουργεί κάθε νύκτα, εκτός Κυριακής και Δευτέρας, και το πρόγραμμα της αρχίζει στις 9.30 μ.μ.

Οι νικητές του διαγωνισμού Συνδέσμου Αιγυπτιωτών

Ο Σύνδεσμος Αιγυπτιωτών Κύπρου ανακοίνωσε χθες τα αποτελέσματα του γραπτού διαγωνισμού με θέμα την περιγραφή του ταξιδιού, το οποίο οργάνωσε πρόσφατα στη χώρα του Νείλου. Η κριτική επιτροπή (Ευγενία Παλαιολόγου -Πεντρώνδα, Χρίστος Πετρώνδας και Κώστας Νικολαΐδης) έκρινε σαν καλύτερο το κείμενο του κ. Όμηρου Χριστοδούλου.

Το δεύτερο βραβείο μοιράστηκαν τα κείμενα του κ. Ντίνου Γαβριηλίδη και της κας Κρυστάλλως Κωνσταντίνου.

Στο μεταξύ, ο Σύνδεσμος οργανώνει τις μέρες αυτές στο οίκημα του ακόμα δυο εκδηλώσεις. Την ερχόμενη Παρασκευή, συγκεκριμένα, θα φιλοξενήσει τον Ανώτερο Λέκτορα της Φυσικής στο ΑΤΙ κ. Αχιλλίδη, ο οποίος θα μιλήσει με θέμα «Εξωγήϊνος νοήμων επικοινωνία (7.30 μ.μ.).

Η δεύτερη εκδήλωση («κοινωνική βραδυά») θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο 28 Νοεμβρίου και περιλαμβάνει την προβολή της ελληνικής κωμωδίας «Κάλιο πέντε και στο χέρι», φαγητό, χορό και τραγούδι.

«Δώσμου το χέρι»

■ Ολοκληρώθηκε τις μέρες αυτές το πρώτο έργο της εταιρείας «ΠΟΣΕΙΔΩΝ Μ.Α.Μ.», η οποία ασχολείται με την παραγωγή βιντεοταινιών και η οποία εδρεύει στο Λονδίνο.

Τίτλος του έργου: «Δώσμου το χέρι». Μ' αυτό δε παίρνουν το «βάπτισμα του πυρός» μια σειρά ταλαντούχοι πάροικοι καλλιτέχνες, οι οποίοι μέχρι τώρα περιορίζονταν στο θέατρο. Αναφέρουμε τους Γιάννη Γρίβα, Φούλα Θεοδώρου, Μάρω Ραουνά, Ανδρέα Μάρκου, Ελλάδα Μηλλιώτου, Θωμά Ραουνά, Δώρα Μάρκου και Τότα Παναγιώτου.

Το σενάριο του έργου έγραψε ο Ανδρέας Μάρκου, ο οποίος έκανε και τη σκηνοθεσία.

Παιδικές βιβλιοθήκες Πνευματικής Αδελφότητας

■ Μια νέα σειρά δραστηριοτήτων και, συγκεκριμένα, την ίδρυση παιδικών βιβλιοθηκών στα δημοτικά σχολεία των ακριτικών μας χωριών εγκαινιάζει η Πνευματική Αδελφότητα Ελληνίδων Κύπρου.

Η εγκατάσταση της πρώτης βιβλιοθήκης θα γίνει στο δημοτικό σχολείο Δένειας και θα συνδυασθεί με τη χριστουγεννιάτικη γιορτή.

ΔΕΚΑΤΕΣΣΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΤΕ

Το Πολυτεχνείο και το χρονικό της εξέγερσης του

«Εδώ Πολυτεχνείο, εδώ Πολυτεχνείο. Σας μιλάει ο Ραδιοφωνικός Σταθμός των ελεύθερων αγωνιζομένων φοιτητών, των ελεύθερων αγωνιζομένων Ελλήνων. Εμείς οι ελεύθεροι Ελληνες φοιτητές, που για τρίτη σήμερα μέρα εξακολουθούμε τον αγώνα μας, δηλώνουμε ότι είμαστε άοπλοι. Βρισκόμαστε άοπλοι απέναντι στα τανκς. Εδώ Πολυτεχνείο, εδώ Πολυτεχνείο...».

Χρονικό της Σχολής Πολυτεχνείου. Χρονικό ενός αγώνα που κράτησε τρία χρόνια ολόκληρα εικοσιτετράωρα και σημάδεψε τη ζωή μας. Χρονικό μιας εποχής συγκεκριμένης. Ετος 1973. Τόπος: Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα: Αθήνα. Ακόμα πιο συγκεκριμένα: Νοέμβριος στην Αθήνα. Χώρος επώνυμος: Πολυτεχνείο. Ημέρες τρεις. Ημέρες και νύχτες και εποχές. Χρονικό της πολιορκίας. Τελευταίες ώρες. Βράδυ Παρασκευής 16 Νοεμβρίου.

Ωρα 9 μ.μ. Σε διάστημα μιας ώρας έγιναν όλα όσα θα χρειάζονταν μια βδομάδα για να χωρέσουν άνετα με κανονική εξέλιξη των γεγονότων. Συνοπτικά: Σκοτώθηκε ένα νεαρό αγόρι αγνώστων στοιχείων, που χαρακτηρίστηκε αμέσως «αναρχικός». Μ' αυτή την ονομασία πέρασε από τον τάφο στη δημοσιότητα κι από τη δημοσιότητα στη μνήμη εκείνων που ορκίστηκαν να θυμούνται(...).

Ωρα 9.45 μ.μ. Οι δρόμοι έχουν δάκρυα. Οι τοίχοι έχουν δάκρυα. Τα πρόσωπα των παιδιών έχουν καπνό και μολύβι. Δεν υπάρχει χώρος για να περάσεις ανάμεσα σε τόσα δάκρυα. Δεν υπάρχει χρόνος για να σκεφτείς ανάμεσα σε τόσα καπνισμένα πρόσωπα που έχουν άξαφνα γεράσει (...).

Ωρα 10 μ.μ. ακριβώς. Κανένα άλλο στοιχείο δεν ανακοινώθηκε και για τον δεύτερο νεκρό, γωνία Χαλκοκονδύλη και Γ' Σεπτεμβρίου, χάμω στην άσφαλτο, μπρούμυτα τούτος, σακί αδειανό έμοιαζε, «αναρχικός» είπανε μόνο και το όνομά του είχε μια κατάληξη σαν Λαμπρινός ή Φωτεινός, ωστόσο κανείς, μα κανείς δεν ρώτησε τίποτα πιο πολύ απ' αυτό.

Ωρα 10.17 μ.μ. Ακριβώς. Η εικόνα είχε δυο όψεις. Δόθηκε δημοσιότητα στη μια μόνο όψη. Η άλλη αποσιωπήθηκε. Αυτή ακριβώς που αποσιωπήθηκε είναι και η μόνη σημαντική. Η μόνη αληθινή: Το νέο παιδί τρέχει. Είναι λίγο νεότερο από το πρώτο που αναφέραμε, εκείνο με το φθαρμένο γαλάζιο πουκάμισο και το καναρινί τεράστιο πουλόβερ. Είναι ένα παιδί αμούστακο, παιδί - παιδί, λιγνό και ξανθό και τρέχει. Χώνεται στην ανοιχτή πόρτα μιας πελώριας παλιάς σκοτεινής πολυκατοικίας. Τρέχει. Πίσω του τρέχουν δυο σκιές. Δεν είναι πρόσωπα συγκεκριμένα. Είναι σκιές. Μαύρες ή καφέ. Και τρέχουν. Βήμα με βήμα τον φτάνουν. Το παιδί χτυπάει πόρτες. Χτυπάει τρελλά τις πόρτες. Ξύνει το ξύλο στις πόρτες με τα νύχια του. «Ανοίξτε, για τ' όνομα του θεού, θα με σκοτώσουν, τους πληρώνουν για να μας σκοτώνουν, ανοίξτε!». Οι πόρτες είναι κουφές. Οι πόρτες είναι από ξύλο. Είναι από φόβο και στέκουν ακίνητες. Κλειστές. Οι πόρτες. Και οι σκιές σκεπάζουν ολότελα το παιδί (...).

Ωρα 10.30 μ.μ. Τα δάκρυα των δρόμων δεν φτάνουν για τα δυο νεκρά παιδιά. Τα δάκρυα των δρόμων δεν είναι για τα δυο νεκρά παιδιά. Τα δάκρυα των δρόμων είναι αποτέλεσμα των δακρυγόνων αερίων που αιωρούνται στην ατμόσφαιρα. Αλλωστε, τα νεκρά παιδιά δεν είναι μόνο δύο. Ασχετο αν δεν

τα επεσήμανε ακόμα η δημοσιότητα και η μνήμη των θεατών των δρόμων. Ονόματα σε καταλόγους (...).

Ωρα 11.02 μ.μ. Τα παιδιά μιλάνε για τις μέρες που θάρθουν. Δεν λένε ακριβώς «οι μέρες που θάρθουν». Δεν πρόφτασαν να το πούνε έτσι. Λένε «χρειαζόμαστε γιατρούς». Λένε «χρειαζόμαστε φάρμακα». Λένε «ο αέρας βαραίνει». Λένε «πνιγόμαστε». Λένε «χρειαζόμαστε μάσκες αντιασφυξιογόνες». Λένε «έχουμε ανάγκη από οξυγόνο». Λένε «είμαστε χιλιάδες». Που σημαίνει «ζωντανοί». Την ίδια ώρα στο κεντρικό κανάλι στην Τηλεόραση εμφανίζεται ένας θεατρικός συγγραφέας, που μιλάει για το έργο του. Εχει ύφος ήρεμο και γεμάτο επάρκεια. «Το έργο μου», λέει στον δημοσιογράφο που τον ρωτάει, «το έργο μου είναι ένα μήνυμα ανθρωπιάς και αγάπης για τον άνθρωπο...».

Ωρα 11.30 μ.μ. Ο θεατρικός συγγραφέας θέλει να μιλήσει κι άλλο για τον εαυτό του, αλλά ο σπήκερ τον διακόπτει. «Καληνύκτα σας», χαμογελάει στο κοινό του και η μικρή οθόνη γεμίζει απορρυπαντικά. «Εχουμε ανάγκη από φάρμακα», φωνάζει ο πομπός και μέσα στη νύχτα κάποιος κλαίει. Δεν είναι κανένα από τα παιδιά, δεν είναι κανένας που πονάει, δεν είναι φόβος ή πόνος ή κρύο. Είναι σκέτα μια φωνή μέσα στη νύχτα. Είναι μια φωνή που κλαίει...

Ωρα 12 μεσάνυκτα. Στη μισή ώρα που μεσολάβησε το πλήθος τρύπωσε σε γωνιές, χώθηκε σε διαδρόμους, απλώθηκε σαν πηχτό ρευστό σ' όλες τις παρόδους, κάλυψε τις εκτεθειμένες άδειες γωνιές, χύθηκε στην άσφαλτο. Ηταν ένα πλήθος συμπαγές και στέρεο. Τα πρόσωπα έγιναν συγκεκριμένα. Εκατό, διακόσια είκοσι, τριακόσια πενήντα, πεντακόσια τριάντα, «ο αριθμός του λαού μεγαλώνει» φώναζε ο πομπός και οι 1.050 χιλιόκυκλοι διαπερνούσαν τα πεντακόσια τριάντα πρόσωπα και τα πολλαπλασίαζαν. «Ευχαριστούμε το λαό. Ευχαριστούμε για τη συμπαράσταση. Ευχαριστούμε» (...).

Ωρα 12.55. Η είδηση: «Τα τανκς κατευθύνονται μέσα στη νύχτα με προορισμό το χώρο συγκεντρώσεως των φοιτητών». Με προορισμό το τραγούδι. Με προορισμό να πολτοποιήσουν το τραγούδι. Να εξουδετερώσουν το τραγούδι. Να το ξεκολλήσουν από τους τοίχους. Να το σκοτώσουν στα τρία βήματα.

Ωρα 1.17 π.μ. Γέμισε ο δρόμος μαύρους όγκους και προβολείς. Στο δρόμο έχουν μείνει εκατό ίσκιοι. Μετριούνται στο άσπρο φως των προβολέων. Τα μεγάφωνά τους καλούν μαλακά να σκεφτούν. Να τρέξουν ή να μπουν μέσα, στον κλειστό χώρο μαζί με τα παιδιά. Χίλια παιδιά και εκατόν ίσκιοι θα είναι κιόλας μια πραγματικότητα για τα τανκς που έρπουν νωθρά στην άσφαλτο.

Ωρα 1.21 π.μ. Δακρυγόνα θρηνούν πρόχειρα το επερχόμενο τέλος.

Ωρα 1.22 π.μ. Τα παιδιά τραγουδάνε.

Ωρα 1.24 π.μ. Μερικοί από τους ίσκιους διαλύθηκαν μέσα στη νύχτα. Αλλοι μπήκαν μέσα. Ενώθηκαν στο σκοτάδι με τις φωνές των παιδιών. Εγιναν αμέσως τραγούδι. Ενα συγκεκριμένο τραγούδι.

Ωρα 1.29 π.μ. Η ατμόσφαιρα πλημμύρισε δηλητηριώδη αέρια. Κλαίνε τα μάτια ελεύθερα. Τα παιδιά στον περίβολο τραγουδάνε. Το μεγάφωνο πολλαπλασιάζει σε χιλιάδες φράσεις τη μια και μοναδική φράση: ΔΕ ΘΑ ΧΤΥΠΗΣΟΥΝ.

Ωρα 1.33 π.μ. Αναποφάσιστα τανκς. Αναποφάσιστα γκλομπς. Αναποφάσιστα φώτα. Το μοναδικό σίγουρο και σταθερό είναι η φωνή που έρχεται από τους 1.050 χιλιόκυκλους. Μια φωνή αντί για τραγούδι. Αντί για οποιαδήποτε άλλη απάντηση στην απειλή, που ακόμα λίγο διστάζει.

Ωρα 1.47 π.μ. Τα γκλομπς, που η ειδησεογραφία της μέρας θα τα παρουσιάσει στην αυριανή της έκδοση σαν «στυλιάρια από κασμάδες», όρμησαν στο χώρο που βρίσκονται κλεισμένα τα παιδιά, σε μήκος κύματος 1.050 χιλιόκυκλων και σε χρόνο μηδέν.

Ωρα 1.50 π.μ. Οι 1.050 χιλιόκυκλοι βουβάθηκαν. Η φωνή βγαίνει από κάπου αλλού. Κάπου μέσα στη νύχτα. Κάπου μέσα στο χρόνο. Λέει σταθερά τούτη η φωνή: «Παιδιά, μην πετάξετε τίποτα εναντίον τους. Να τους υποδεχτείτε με τη φράση: «Αδέλφια μας φαντάροι».

Ωρα 1.57 π.μ. Στους 1.050 χιλιόκυκλους το τραγούδι πολλαπλασιαζόταν. Τώρα, η φωνή που ξανακούστηκε και ανάγγειλε επίσημα τη βλάβη του πομπού ήτανε μια φωνή μονοδιάστατη. Σκέτη. Μια φωνή έρημη. Λέει: «Μέσα στο χώρο μας μπήκαν τα γκλομπς. Γιατί όχι οι φαντάροι;».

Ωρα 1.59 π.μ. Τα γκλομπς, ατέλειωτα χέρια που τελειώνουν σε κασμάδες, έκοψαν τα καλώδια στα μεγάφωνα. Τώρα σωπαίνουν όλες μαζί οι φωνές. Τώρα τα τανκς, με τις ονομασίες Μ48 και Μ113, στρέφουν αργά τα κανόνια τους καταπάνω στα πρόσωπα των νέων παιδιών.

Ωρα 2.02 π.μ. Αργός μεθοδικός ήχος από γέμισμα πολυβόλων. Τα πολυβόλα γεμίζουν σε διάστημα δυο λεπτών ακριβώς. Στο τρίτο λεπτό είναι έτοιμα. Ετοιμα και τα πρόσωπα των παιδιών.

Ωρα 2.05 π.μ. «Θεέ μου, ας μη χυθεί αίμα!». Η νύχτα είναι γεμάτη μ' αυτή την ευχή. Η νύχτα είναι μια ευχή.

Ωρα 2.06 π.μ. και έχει μεσολαβήσει αυτό το ένα λεπτό, που σημαίνει: Κάννες υψωμένες. Προβολείς σε προέκταση. Ο χώρος γέμισε αστυνομικούς. Ο χώρος γέμισε χέρια απλωμένα.

Ωρα 2.47 π.μ. Οι εχθροί. Είναι η μοναδική λέξη που σημαδεύει το χρόνο. Οι εχθροί. Καμιά άλλη λέξη. Και ο άνθρωπος με τον τηλεβόα παρεμβάλλεται κι αυτός ανάμεσα στα μάτια του πυρετού και στη φωτιά. Είναι η διαχωριστική γραμμή λίγο πριν αναγνωριστούν σαν ομάδα οι εχθροί. Είναι μια κάποια πιθανότητα επικοινωνίας ανάμεσα στα παιδιά και τη φωτιά, ανάμεσα στον πυρετό και τον πάγο.

Ωρα 2.48 π.μ. Πίσω από τον άδειο από φωνή τηλεβόα η σιωπηρή συμφωνία, σαν παράγγελμα βουβό, χωρίς καμιά λέξη. «Εφ' όπλου λόγχη». Παράγγελμα και πράξη ταυτόσημα. Σύγχρονα. Αυτοματισμός στην κίνηση και τον τρόπο που διαλέγεις να είσαι με τους από δω ή με τους άλλους.

Ωρα 2.56 π.μ. Δυο πυροβολισμοί. Η σιωπή έσπασε στα εξήντα δευτερόλεπτα. Ο υπόλοιπος χρόνος είναι σπασμωδικός. Δεν προχωρεί ούτε ακινητεί. Δεν καταγράφει ούτε κρίνει. Δεν σχολιάζει και δεν πάσχει μαζί με τα πρόσωπα. Είναι ένας χρόνος ουδέτερος και αδρανής. Χρόνος μετέωρος.

Ωρα 2.57 π.μ. Τρία τανκς ορμάνε μαζί. Το πρώτο, που φαίνεται παράλογα πιο μεγάλο, ρίχνει τη μεγάλη πόρτα με τα κάγκελα. Οι άνθρωποι αραιώνουν. Οι άνθρωποι πάντα σε τέτιες στιγμές ή χάνονται ή μένουν και πολτοποιούνται. Τα παιδιά τραγουδάνε τον Εθνικό Υμνο.

(Από το βιβλίο της Ελληνίδας λογοτέχνιδας Κωστούλας Μητροπούλου «Το χρονικό των τριών ημερών»).

Η ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

Το Σώμα και το Αίμα

(ΑΚΟΜΗ ΜΙΑ ΔΟΚΙΜΗ ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ)

Του ΓΙΑΝΝΗ ΡΙΤΣΟΥ

VI

Ο ΘΟΡΥΒΟΣ απ' τις ερπύστριες το ανορθωμένο τρίχωμα
(της νύχτας
αδέρφια φώναζαν πρώτα αδέρφια αδέρφια
φονιάδες φώναζαν ύστερα πληρωμένοι φονιάδες φονιάδες
τραυματιοφορείς αργά πιο αργά
αργά να βγεις αργά να μείνεις αργά να κάνεις πίσω
κρύψε στη μέσα τσέπη σου ένα κομμάτι φωτιά κρύψε
(τη σημαία
πρώτη πόρτα η δεύτερη η τρίτη σιγανές φωνές πατημένες
θάρθει πάλι ο καιρός θάρθουν δέντρα απογεύματα
(στα κατώφλια
με μια μπουκιά ψωμί ξεχασμένη στο στόμα μπροστά στο νέο
(φεγγάρι
καιρός κλεισμένος που ανοίγει τους καιρούς τους δρόμους
(με αναμμένα λαμπιόνια
εδώ ν' ακουμπήσεις τους νεκρούς να τους σκεπάσεις
(με την κουβέρτα
κρυώνουν κι' αυτοί αν δεν τους προσέξουμε μεθαύριο
(θα τους κάνουμε αγάλματα
τόνα με λύρα τ' άλλο με σπαθί τ' άλλο μ' ένα πουλί στον ώμο
(και με τόνα σαντάλι του στο χέρι
τα μέτρα σωστά τα κρατήσαμε ίδιο το μέτρο των συντρόφων
αυτό που τόχει ο προλετάριος στην κωλότσεπη μαζί με την
(τσατσάρα του και το κλειδί του σπιτιού του
μαζί με δυο μοσχοκάρφια κι ένα κουτί σπίρτα(...)

VII

Σ' ΑΥΤΗ την ιστορία πολλοί πήραν μέρος κι άλλοι που δεν
(φανήκανε διόλου
κρυμμένοι πίσω από αναμνήσεις ή πίσω από κάγκελα ή πίσω
από παλιά παντζούρια γδαρμένα απ' τα νύχια του χρόνου
κι' άλλοι που ετοίμαζαν ένα μεγάλο ψωμί και πάνω του χάρα-
(ζαν ένα σταυρό με το σουγιά τους
κ' οι γριές συναγμένες στην κουζίνα κυριελέησον
(κυριελέησον
τόνα τους το μάτι στο τζάμι τ' άλλο στην κρησάρα
το τρίτο τους μάτι στο δρόμο με τους αστυφύλακες με τους
(καπνούς με τους φαντάρους
γιατί η πετσέτα πάνω στο τραπέζι κάνει πάλι φτερά
σπουντάει με τη ζεστή στρογγυλάδα του ώμου της τ' άλλο
(πουλί πούναι βαθιά τους
και πάλι οι γριές είναι ετοιμόγεννες χώρια πια τα παιδιά τους
(που χωρατεύουν με το θάνατο
αν κάνεις να πεις θα ξανάρθω φοβάμαι μήπως βγεις και πάλι
(ψεύτης
είναι μεγάλα τα εμπόδια και τα πρησμένα κούτελα των
(καπνών(...)

XVI

(...)μια τανάλια πάνω στην καρέκλα ένα όνειρο με δαγκωμέ-
(νη γλώσσα
ένα πριόνι στο πάτωμα μια τσατσάρα στην κωλότσεπη του οι-
(κοδόμου
μια σκάλα ένα μισό τραγούδι με αλλαγμένα λόγια
ένα ξύλινο κασόνι με ασβεστοσταγόνες
γιατί πάνω στα γιαπιά είναι το τσιμέντο που δένει γρήγορα
ώστε λοιπόν δεν ξεχάστηκαν κείνες οι νύχτες με τα κόκκινα
(τζάμια
φωτιές στα πεζοδρόμια οι ελεύθερες φωνές των πολιορκη-
(μένων
η λαϊκή ομοθυμία η απλή διαλεκτική το μοιρασμένο τσιγάρο
οι γριές με μια χαρτοσακκούλα ζάχαρη με λίγο καφέ με πορ-
(τοκάλια
λέξεις και πράγματα που ανήκουν σε όλους μας είπε
η μεγαλύτερη νύχτα τελειώνει με σημαίες.

Ενας δίσκος δεν είναι όλη η μουσική

«ΕΝΑΣ δίσκος δεν είναι το επίκεντρο του μουσικού ενδιαφέροντος. Γίνεται μια εργασία. Από κει και πέρα τίθεται στην κρίση του κοινού και των κριτικών. Πάντα με επηρεάζει ο ερμηνευτής στη δημιουργία ενός έργου. Την Μαρία Φαραντούρη την εκτιμώ, λόγω ικανοτήτων και λόγω ήθους. Η φωνή της με καθοδηγούσε. Ενας άλλος παράγοντας ήταν οι στίχοι του Νίκου Γκάτσου».

Ετσι παρουσίασε τον καινούργιο του δίσκο «Σκοτεινή Μητερα» ο Μάνος Χατζιδάκις σε συνέντευξη Τύπου. Μιλώντας για το ελληνικό τραγούδι ο συνθέτης, είπε πως «για κάθε ικανό συνθέτη το τραγούδι είναι ένα πρόβλημα. Ο καθένας όμως θα δώσει τη δική του λύση. Το τραγούδι δεν είναι όλη η μουσική. Δεν έχουμε φτιάξει ένα κοινό που ν' αναμένει την πρωτογενή εργασία είτε στο χώρο της σοβαρής μουσικής, είτε στο τραγούδι. Το θέμα είναι που βρισκόμαστε πολιτιστικά για να δεχτούμε τέτιες εργασίες».

Παίρνοντας το λόγο η Μαρία Φαραντούρη, τόνισε πως δεν είναι εύκολο να μιλήσει για κάτι που την αφορά. «Η Σκοτεινή Μητέρα» συνέχισε «είναι ένα έργο ωριμότητας. Δίνεται ο εκφραστικός πλούτος και η πολυμορφία της ευαισθησίας του Χατζιδάκι με αφαίρεση και απλότητα. Εβαλα όλα τα στοιχεία που ήταν αναγκαία για να βγάλω το ύφος του έργου. Θεωρώ ότι είναι προχώρημα για μένα αυτή η δουλιά».

ΣΤ. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ ΚΙ' ΕΡΑΤΩ ΚΑΝΤΟΥΝΑ

Οι νικητές των πρώτων φωτογραφικών διαγωνισμών της ΦΕΚ Λεμεσού

Στέλιος Γρηγοριάδης και Ερατώ Καντούνα. Οι δυο αυτοί καλλιτέχνες φωτογράφοι πήραν, αντίστοιχα, και με σημαντική διαφορά, την πρώτη και τη δεύτερη θέση στους πρώτους τέσσερις τριμηνιαίους διαγωνισμούς που προκήρυξε φέτος η Επιτροπή του Λεμεσιανού παραρτήματος της Φωτογραφικής Εταιρείας Κύπρου (ΦΕΚ).

Τα θέματα των διαγωνισμών ήταν η «Θάλασσα», το «Δημιουργικό χρώμα», η «Σύνθεση» και το «Φως», ενώ οι συμμετέχοντες κρίθηκαν και βαθμολογήθηκαν ως ακολούθως:

1. Στέλιος Γρηγοριάδης 630.
2. Ερατώ Καντούνα 500.
3. Πέτρος Αρτέμη 250.
4. Μιχαήλ Μιχαήλ AFIAP 200.
5. Αριστείδης Κουδουνάρης 100.

Αντρη Μακρυγιάννη 100.
Χάρης Χαραλαμπίδης 100
6. Νίκος Νεοφύτου 80.
Καίτη Σταμ. Θεοχάρους 80.
7. Χέλεν Στυλιανού 60.
8. Πάνος Χριστοφίδης 40.
9. Μαίρη Καρή 30.
Ανδρέας Στυλιανού 30.
10 Αθηνούλα Καρούζη 20.
Νεόφυτος Μουλλωτός 20.
Μ. Χ. Πεύκαρος 20.

Τα θέματα των διαγωνισμών για τη νέα περίοδο (87—88), είναι «Τοπίο», του οποίου η προθεσμία υποβολής φωτογραφιών έληξε τον Οκτώβρη, «Αφηρημένο», «Νεκρή φύση» και «Πορτραίτο».

Μελέτες

Η μορφή της γυναίκας στην κυπριακή ποίηση

Β'

Η μορφή, λοιπόν, της γυναίκας στην κυπριακή ποίηση έχει μια ανάπτυξη και μια διαφοροποίηση που πιστεύω ότι σχετίζεται με την ανάπτυξη και τη διαφοροποίηση των κοινωνικών αντιλήψεων για τη γυναίκα. Η γυναίκα, από σύμβολο της ομορφιάς, της αγνότητας, της στοργής και της τρυφερότητας, όπως ήταν για χρόνια αποδεχτή στην ποίηση, αναπτύσσεται σταδιακά και γίνεται συναγωνιστής, συνάδελφος, σύντροφος.

Αλλοτε πάλι η εξέλιξη παρατηρείται από μια άλλη άποψη. Εχουμε πρώτη τη γυναίκα ως αντικείμενο εκμετάλλευσης, την αδικημένη και την καταπατημένη, που η ποίηση την χρησιμοποιεί για να κατακρίνει την άδικη και σκληρή κοινωνία, πρώτα από μια ηθική άποψη και ύστερα από κοινωνική, όπως κάνει ο **Τεύκρος Ανθίας** στα πρώτα του έργα, για να φτάσουμε ύστερα στην καρτερική γυναίκα του σκοτωμένου και του αγνοούμενου, την ηρωίδα γυναίκα που οδηγεί τη ζωή της μέσα από κάθε δυσκολία και αντιξοότητα με πίστη στη ζωή. Η θέση της στην κοινωνία δεν καθορίζεται πια από τις παλιές, περιορισμένες αντιλήψεις για την τιμή κλπ.

Την άποψη για τη γυναίκα ως σύμβολο της ομορφιάς, της αγνότητας, της τρυφερότητας, της στοργής κλπ. τη βρίσκουμε συχνά στην ποίηση του **Παύλου Βαλδασερίδη**, του **Ξάνθου Λυσιώτη**, του **Γλαύκου Αλιθέρση**, του **Παύλου Κριναίου**, του **Πυθαγόρα Δρουσιώτη** και πολλών άλλων ποιητών, κυρίως της παλαιότερης γενιάς.

Ο **Παύλος Βαλδασερίδης**, για παράδειγμα, στο ποίημα του «Οπτασία», δημοσιευμένο στο βιβλίο του «Η αγάπη της ομορφιάς» (1921), βιβλίο που κινείται μέσα στο κλίμα της ποίησης του γαλλικού συμβολισμού της εποχής εκείνης, μας δίνει κατά τρόπο απόλυτο τη γυναίκα ως σύμβολο μιας διάφανης τρυφερότητας και άπιαστης ομορφιας:

Ανοιξε η πόρτα κι η άγνωστη σα θάμπος ήρθε μέσα.
Μα φάνηκε σα νάτανε η χαρά η ξανθή κι η ολάσπρη
με το βαθιά γαλάζιο φως μες στα μεγάλα μάτια
όπου ισκιερό ακρολύγιστο ματόκλαδο τα σκέπει.
Κι όσοι αγαπούσαν από μας, ξέχασαν τις καλές τους
όσοι γελούσαν έκλεισαν τα χείλη απ' τη λαχτάρα
κι όλοι τη δόξα την παλιά στα ρόδα ξαναδίναν.
Και για να μη φωνάξωμε το νου, στο τέλος, βοήθεια
και για να μείνει η αρχόντισσα μες στις καρδιές μας
πάντα,
μ' ένα χαμόγελο θεϊκό χαιρέτησε κι εχάθη.

Τη γυναίκα σαν ομορφιά και τρυφερότητα βλέπει και ο **Παύλος Κριναίος** στο ποίημα του

ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΟΛΕΣΚΗ

«Ο ύμνος μιας μικρής εταίρας», δημοσιευμένο στα 1925, που παρά το θέμα του αποτελεί αποθέωση των αντιλήψεων αυτών για τη γυναίκα:

Ω! μη χτυπάτε πια, ερασταί, την πόρτα της Ροδής.
Την ωρ' αυτή που εις την θερμήν αγκάλη του ερω-
μένου
τ' ωραίου της ύπνου εδόθηκε στη μέθη της σιω-
πής...
Ω! μη χτυπάτε, πια, ερασταί, την πόρτα της Ροδής.

Κοιμάται τόσο ανάλαφρα και τόσον απαλά
με μια ιλαρή στην όψη της πικρία φωτοχυμένη
που η πεταλούδα η χνουδωτή της παρθενιάς δειλά
στο ακροανοιγμένο των χειλιών μπουμπούκι, απα-
τημένη
θα 'ρθει να πάρει το άρωμα της παιδικής πνοής.
Ω! μη χτυπάτε πια, ερασταί, την πόρτα της Ροδής.
Κοιμάται τόσο ανάλαφρα και τόσο τρυφερά
π' αργά και μόλις το άγουρο τρεμοανασαίνει στή-
θος,
στα χάδια του ύπνου και τα ωχρά τα βλέφαρα, κλει-
στά,
σα μαραμένα πέταλα υακίνθων, στα γλαρά
τα ωραία της μάτια που τραβούν των εραστών το
πλήθος.
Ω! μη χτυπάτε πια, ερασταί, την πόρτα της Ροδής.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα κινείται και ο **Ξάνθος Λυσιώτης** ο οποίος με επιμονή επανέρχεται για χρόνια στο θέμα της γυναίκας ως ομορφιά και τρυφερότητα. Στη συλλογή του «Ανθη της πίκρας», που εκδόθηκε το 1975 κι έχει ως θέμα τα τρομερά γεγονότα της Κύπρου του προηγούμενου χρόνου, διαβάζουμε:

Γλυκές κοπέλλες της γλυκύτατης πατρίδας μου!
Ρίξετε μακρυά τους μελανίμωνες χιτώνες,
πλέξτε στεφάνια
από τους καταποντισμένους κήπους της Κερύνειας
αχ, να στολίσουν τα χλωμιασμένα ρίγη.

Η τάση αυτή στην ποίηση του Λυσιώτη οδηγείται στο αποκορύφωμα της στην ποιητική του σύνθεση. «Το πορτραίτο της ωραίας Χαρίκλειας», γραμμένη κι εκδομένη το 1985. Στη σύνθεση αυτή ο ποιητής, με θέμα τη μορφή της γιαγιάς του, που πέθανε σε νεαρή ηλικία, προσπαθεί ν' αγγίξει την ομορφιά σ' ένα κόσμο υπερβατικό κι αιώνιο:

Κόρη ιδανική του Κουρσάρου προγόνου μου,
Χαρίκλεια των ονείρων και των ρεμβασμών
με το λευκοφόρο περίβλημα
της άχραντης ψυχής σου
με το δροσερό ανάβρυσμα
στην αέναη ανακύκλωση της Ομορφιάς!

Ο **Κώστας Μόντης**, ποιητής πολύ διαφορετικού τύπου από αυτούς που ανάφερα πιο πάνω, με τα «Γράμματα στη μητέρα» και με μια σειρά άλλα ποιήματα απευθύνεται στη γυναίκα - μητέρα, ως σύμβολο απεριόριστης κατανόησης και στοργής. Σ' αυτήν απευθύνεται για να εκφράσει την αγωνία και τον πόνο του για τη ζωή και τον κόσμο:

Στην άλλη πλάστιγγα, τώρα, είναι το στοιχείο βιώ-
σεώς μας, μητέρα.
Μητέρα, ξέρουμε όλοι πως σκοτώνονται παιδιά,
δεν έχει πια μεγάλη σημασία το θέμα,
το συνηθίσαμε.
Ομως το παιδάκι αυτό κρατούσε το χαρτετό του
όταν το βρήκε η σφαίρα,
αντιλαμβάνεσαι τη διαφορά.

● **Συνεχίζεται**

Δώστε αίμα, σώστε ζωές

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΦΩΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΛΣΗ
Νεες παραλαβες Φωτιστικών
Πανεμορφα και σε τιμες ΕΛΣΗΣ
Παφου 4, τηλ. 72644 - 61716, ΛΕΜΕΣΟΣ

Cabana
ΖΗΤΕΙΤΑΙ
Ζητείται δεσποινίς ή κυρία για να αναλάβει την καντίναν του εργοστασίου παιδικών ειδών **Cambana**.
Αποτείνεσθε:
Τηλ. 465807

Πολιτιστικά

Εκδήλωση για το Πολυτεχνείο

■ Η ΛΕΜΕΣΙΑΝΗ μπουάτ «Το ΣΤΕΚΙ» (Ανεξαρτησίας 18) οργανώνει σήμερα Τετάρτη και ώρα 8 μ.μ. εκδήλωση για τα 14χρόνια από την εξέγερση του Πολυτεχνείου.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ομιλία από τον φιλόλογο Γιώργο Γεωργίου, προβολή ταινίας, απαγγελίες και τραγούδι από την Μαρία Χρίστου. Θα παρευρεθεί, επίσης, και θα μιλήσει η Χριστίνα Βαλανίδου, η οποία έζησε από κοντά τα γεγονότα του Πολυτεχνείου.

Συναυλίες κλασσικής κιθάρας

Τρεις συναυλίες ταλαντούχων σπουδαστών οργανώνει τη βδομάδα που μας έρχεται ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Κλασσικής Κιθάρας.

Η πρώτη συναυλία θα δοθεί τη Δευτέρα 23 Νοεμβρίου και ώρα 5 μ.μ.στο Δημοτικό Μέγαρο Λάρνακας με τη συνεργασία του Δήμου, η δεύτερη την Τρίτη και ώρα 8 μ.μ. στην Πύλη Αμμοχώστου και η τρίτη την Πέμπτη 26 Νοεμβρίου και ώρα 8 μ.μ. στο Δημοτικό Μέγαρο Λεμεσού.

Οι συναυλίες δίδονται με τη συμπαράσταση της Μορφωτικής Υπηρεσίας του υπουργείου Παιδείας, ενώ οι σπουδαστές που θα πάρουν μέρος επιλέγηκαν έπειτα από ειδική ακρόαση και είναι οι ακόλουθοι: Δημήτρης Ρεγγίνος, Χριστάκης Τσουρής, Μαίρη Λάμπρου, Κώστας Κώστα, Μιχάλης Σκορδής, Ξενάκης Παπασωφρονίου και η εικονιζόμενη Γεωργία Παπαϊωάννου.

Εκθέσεις Στας Παράσκου και Σωκράτη Χριστοδουλίδη

■ ΛΕΜΕΣΟΣ (Του ανταποκριτή μας). — Ο ζωγράφος Ανδρέας Χαραλαμπίδης εγκαινίασε, το περασμένο Σάββατο, στη γκαλερύ ΜΟΡΦΗ, την έκθεση ζωγραφικής του Στας Παράσκου.

Μιλώντας στα εγκαίνια, ο Χαραλαμπίδης χαρακτήριθε τη νέα δουλιά του Στας σαν πρωτοποριακή, μέσα στα πλαίσια του νέου κινήματος που παρουσιάζεται στον ευρωπαϊκό και ιδιαίτερα στον αγγλικό χώρο. (Επιδίωξη ανακάλυψης αιώνιων αξιών της παράδοσης που να δίνονται με σύγχρονους τρόπους και μέσα).

Οπως είναι γνωστό, ο Στας ήταν από το 1971 ανώτερος καθηγητής στο Κολλέγιο του Καντέρμπουρυ και από φέτος έγινε διευθυντής του τμήματος ζωγραφικής του Κολλεγίου. Η έκθεση θα παραμείνει ανοικτή μέχρι τις 26.11.87.

ΕΞΑΛΛΟΥ:

Στη γκαλερύ ΘΕΜΕΛΙΟ είναι ανοικτή, από την περασμένη Παρασκευή, η έκθεση ζωγραφικής του Σωκράτη Χριστοδουλίδη. Τα εγκαίνια έκαμε ο ζωγράφος Ανδρέας Κλεοβούλου, που μίλησε με θερμά λόγια για τα έργα του καλλιτέχνη. Η έκθεση θα παραμείνει ανοικτή μέχρι τις 26.11.87.

Αυστριακός ποιητής εμπνέεται από την Κύπρο

■ Μια ποιητική συλλογή του Αυστριακού δημοσιογράφου και λογοτέχνη Χέρμπερτ Ζινκλ, με τίτλο «Λυρική Κύπρος», κυκλοφόρησε πρόσφατα, σε δίγλωσση έκδοση (γερμανικά - ελληνικά), στη Λεμεσό, από τον Κυπροαυστριακό Πολιτιστικό Σύνδεσμο.

Τα τριάντα ποιήματα είναι εμπνευσμένα από την πατρίδα μας: «Μοιρασμένη χώρα», «Ο πρόσφυγας», «Ο Πενταδάκτυλος», «Οι μοναχοί του Μαχαιρά» κ.ά.).

Την αγάπη του Ζινκλ για την Κύπρο αντικατοπτρίζουν, επίσης, δεκάδες άρθρα με ποικίλα θέματα στον γερμανόφωνο Τύπο και κείμενα εκπομπών στην αυστριακή ραδιοφωνία ORF.

Στα γερμανικά, εξάλλου, κυκλοφορεί, σε δεύτερη έκδοση, το βραβευμένο νεανικό μυθιστόρημά του «Ολα τα όνειρα σαλπάρουν προς τα νότια», το μεγαλύτερο μέρος του οποίου διαδραματίζεται στη χώρα μας.

Διάλεξη - συζήτηση

■ Διάλεξη - συζήτηση με θέμα «Η εκπαίδευση στην Κύπρο σήμερα» οργανώνει, την Πέμπτη, στις 6 μ.μ., ο Εκπαιδευτικός Μεταρρυθμιστικός Ομιλος Κύπρου (ΕΜΟΚ). Στην εκδήλωση, που θα γίνει στο Πολιτιστικό Κέντρο ΕΞΟΡΜΗΣΗ (Θράκης 12, απέναντι από το Α΄ Γυμνάσιο Στροβόλου), εισηγητής θα είναι ο κ. Χριστοδουλίδης.

Συναυλία πέντε χορωδιών

Πέντε συνολικά χορωδίες θα εμφανισθούν στα πλαίσια της συναυλίας που οργανώνεται την ερχόμενη Δευτέρα στο Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας με την ευκαιρία της συνεργασίας της διάσημης Αμερικανίδας μαέστρου Ταμάρα Μπρουκς.

Πιο συγκεκριμένα, στη μεγάλη αυτή συναυλία, η οποία θ΄ αρχίσει στις 8.30 μ.μ., θα πάρουν μέρος οι χορωδίες «Αδούλωτης Κερύνειας», Εθνικού Ωδείου Κύπρου και «Λέανδρος Σίταρος» της Πνευματικής Στέγης, η Καλλιτεχνική Χορωδία — Ορχήστρα Λευκωσίας και η Αρμενική Εκκλησιαστική χορωδία «Sourp Asdvadzadzin».

Αναφέρουμε, επίσης, ότι την εκδήλωση αυτή οργανώνουν η Μορφωτική Υπηρεσία του υπουργείου Παιδείας και το Αμερικανικό Κέντρο.

«Οι φυτιλιές του Φυτίλλα»

Δόθηκετο περασμένο Σάββατο στο θέατρο ΜΙΜΟΖΑ, στη Λευκωσία, η πρεμιέρα του ΘΙΑΣΟΥ ΑΣΤΕΡΩΝ με τη μουσική ηθογραφία του Σώτου Ορείτη «Οι φυτιλιές του Φυτίλλα».

Τον πρώτο, ομώνυμο ρόλο ερμηνεύει ο Ηρακλής Γιωργαλλής. Παίζουν, επίσης, η Αγγελική Φιλιππίδου, ο Σώτος Φιλιππίδης, η Ντόρις Κυριακίδου, ο Δημήτρης Σάββα, η Γιωργούλα Σνελ, ο Νεοπτόλεμος Νεοπτολέμου, ο Χρίστος Παπαδόπουλος κ.α.

Ο Θίασος Αστέρων δίνει τακτικές παραστάσεις στη Λευκωσία κάθε Σάββατο, Κυριακή και Δευτέρα. Αύριο Πέμπτη θα εμφανισθεί στο Μάμμαρι και την Παρασκευή στο Παραλίμνι.

—Στη φωτογραφία, μια σκηνή από τις «Φυτιλιές του Φυτίλλα».

Prestige

Χύτρες πιέσεως • Εργαλεία κουζίνας • Φόρμες φούρνου

Επειδή όλα περνάνε από τα χέρια σας

ΜΙΑ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

«Γενοκτονία - κρατική πολιτική της Οθωμανικής αυτοκρατορίας»

ΑΝΟΙΞΕ ΧΘΕΣ ΣΤΗΝ ΠΥΛΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΥ «ΣΟΦΙΑ ΠΡΕΣ»

Το μοναδικό αμάρτημα αυτών των απλών ανθρώπων είναι ότι ανήκουν στην κουρδική εθνική μειονότητα. Οι κομάντος τους οδηγούν στη φυλακή, απ΄ όπου πολλοί ουδέποτε θα γυρίσουν στα σπίτια τους.

Εκθεση - καταπέλτης ή έκθεση - ντοκουμέντο; Οπως και να χαρακτηρίσει κανένας, την έκθεση γκραβούρας και φωτογραφιών, που άνοιξε χθες, ταυτόχρονα, στη Λευκωσία και τη Σόφια, με τον γενικό τίτλο «Γενοκτονία — Κρατική πολιτική της οθωμανικής αυτοκρατορίας», δεν πρόκειται να πέσει έξω. Κι αυτό, γιατί ενέχει όλα τα στοιχεία που χρειάζονται για να στηρίξουν τόσο τον πρώτο όσο και τον δεύτερο ισχυρισμό. Γιατί είναι, πράγματι, μια συγκλονιστική, αδιάψευστη μαρτυρία, ένα είδος «δικογραφίας» των φρικαλέων εγκλημάτων που διέπραξαν οι τότε κοσμοκράτορες Σουλτάνοι σε βάρος όλων των λαών που είχαν την ατυχία να βρεθούν στο δρόμο τους.

Την από κάθε άποψη ενδιαφέρουσα αυτή έκθεση οργάνωσε το βουλγάρικο πρακτορείο ΣΟΦΙΑ ΠΡΕΣ, μαζί με το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών και τα εγκαίνιά της τέλεσε ο Γενικός Διευθυντής του υπουργείου Εσωτερικών, κ. Κ...ιάκος Χριστοφή, από μέρους του υπουργού κ. Ντ. Μιχαηλίδη, στο εργαστήρι του Δήμου Λευκωσίας (Πύλη Αμμοχώστου).

Αναφέρουμε, επίσης, ότι στην τελετή των εγκαινίων παρέστησαν, μεταξύ άλλων, η γνωστή μεγάλη φίλη της Κύπρου Ευγενία Κιράνοβα και ο αρχισυντάκτης της σύνταξης «Βαλκανικές χώρες» του ΣΟΦΙΑ ΠΡΕΣ, Στεφάν Σολάκωφ, οι πρεσβευτές της Λ. Δ. Βουλγαρίας κ. Μαρίνοφ, της Σ. Δ. Τσεχοσλοβακίας κ. Σκέρζικ, της Ελλάδας κ. Στοφορόπουλος και άλλοι διπλωμάτες.

«Στην έκθεση — δήλωσε σχετικά ο τελευταίος — παρουσιάζονται πάνω από εκατό γκραβούρες και φωτογραφίες των πιο γνωστών ζωγράφων και φωτογράφων της Δυτικής Ευρώπης. Αυτή — πρόσθεσε — αποτελείται από πέντε τμήματα, στα οποία απεικονίζονται στιγμές από τη γενοκτονία της οθωμανικής αυτοκρατορίας κατά των Αρμενίων, Ελλήνων, Βουλγάρων, Αλβανών, Κούρδων και άλλων λαών».

«ΕΤΣΙ ΒΟΗΘΑΜΕ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ»

Εδώ αξίζει να τονίσουμε ότι ένα μέρος των εκθεμάτων είναι αφιερωμένο στην αναβίωση του απάνθρωπου φαινομένου της γενοκτονίας από τους νεοσουλτάνους της σύγχρονης ΝΑΤΟϊκής Τουρκίας σε βάρος του κυπριακού λαού.

Ολοκληρώνοντας την ταυτότητα της έκθεσης, αναφέρει ο Στ. Πολάκωφ ,ακόμη, ότι αυτή παρουσιάζεται για πρώτη φορά ταυτόχρονα στη Λευκωσία και τη Σόφια και ότι, αργότερα, θα παρουσιαστεί στην Αθήνα, σε αρκετές άλλες ευρωπαϊκές πόλεις, στις ΗΠΑ, στον Καναδά και την Αυστραλία.

«Η Βουλγαρία — τόνισε, καταλήγοντας, ο Βούλγαρος επίσημος — πάντοτε υποστήριζε τον δίκαιο αγώνα του κυπριακού λαού. Η έναρξη της μεγάλης αυτής έκθεσης από τη Λευκωσία και η παρουσίαση φωτογραφιών από το κυπριακό δράμα σε ολόκληρο τον κόσμο αποτελούν συγκεκριμένη συμβολή της χώρας μας στη σωστή διαφώτιση γύρω από το Κυπριακό και έκφραση των ειλικρινών αισθημάτων φιλίας και αλληλεγγύης προς τον αγωνιζόμενο κυπριακό λαό».

Η ομιλία της Ευγενίας Κυράνοβα

Στην σύντομη ομιλία της, στη διάρκεια των εγκαινίων του έκθεσης, η Αναπληρωτής Διευθυντής του ΣΟΦΙΑ ΠΡΕΣ και Αντιπρόεδρος της Διεθνούς Επιτροπής Αλληλεγγύης προς την Κύπρο, Ευγενία Κυράνοβα, τόνισε ότι η έκθεση αυτή αποτελεί καρπό επίμονης και σοβαρής ερευνητικής εργασίας.

«Ισως — πρόσθεσε — δεν θα ανατρέχαμε στις κιτρινιασμένες και ζοφερές σελίδες της ιστορίας αν αυτές μπορούσαν να κλείσουν μια για πάντα. Δυστυχώς όμως, η σύγχρονη Τουρκία συνεχίζει και συμπληρώνει τον κατάλογο των κακουργημάτων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Κάποτε αυτό ήταν γενοκτονία εναντίον των Βουλγάρων, Ελλήνων και Αρμενίων. Σήμερα σε άγρια εξόντωση υπόκειται ο Κουρδικός λαός. Συνεχίζει η τραγωδία της Κύπρου — σαν αποτέλεσμα της εισβολής (...)

»Μήπως — διερωτήθηκε — μπορούμε να μείνουμε αδιάφοροι μπροστά σε όλα αυτά; Ιδιαίτερα όταν η Τουρκία προσπαθεί παράλληλα να διαμορφώσει και να παρουσιάσει το πρόσωπο μιάς δημοκρατικής χώρας και να δίνει ακόμα μαθήματα για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε άλλους.

Και όλα αυτά τη στιγμή που η ίδια περιφρονεί κατάφωρα τις αποφάσεις ενός τόσο σεβαστού οργανισμού, όπως είναι ρ ΟΗΕ. Αν φυσικά το έκανε έπρεπε από καιρό να είχε αποσύρει τα στρατεύματα της από την Κύπρο, να είχε δώσει το δικαίωμα στους Κύπριους πρόσφυγες και να είχε διευκρινήσει την μαύρη τύχη των αγνοουμένων».

Η Ε. Κυράνοβα τόνισε, ότι, στόχος της έκθεσης είναι η παρουσίαση της καθαρής αλήθειας σχετικά με τα εγκλήματα της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και της σύγχρονης Τουρκίας εναντίον της ανθρωπότητας. «Η αλήθεια αυτή — κατέληξε — είναι σκληρή, αλλά για να μπορεί να μπει κάποιο τέρμα στα εγκλήματα αυτά, είναι αναγκαίο η αλήθεια αυτή να φθάσει σε περισσότερο κόσμο».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Τέσσερα ποιήματα του Μιχάλη Γκάνα

• Βοηθός γκαρσόν

Πεννταράκι, φράγκο, δίφραγκο
πάνω σε κέρματα κυλάει η ζωή.
Μπαχτσίσι, χαρτζηλίκι, φιλοδώρημα
γήπεδο, σινεμά, μπορντέλο
και μεσοφόρι για την αδελφή.

• Εποχή

Οι γερανοί δουλεύουν ασταμάτητα
Κάτι βαρύ και ύποπτο
στοιβάζεται στις μέρες μας.
Τεκτονικοί σεισμοί,
πέφτουν κομμάτια ύπνου
το σκοτάδι σε κοιτάζει κατάματα.
Σκούρο φραπέ και συζήτηση.
Μακριά καλπάζουν φαλακρά
βουνά. Καταπάνω μας.

• Υπό - λογος

Πάνε χρόνια από τότε.
΄Εφυγε στη σέλα γνωστών ποιητών.
Καίγανε το γαλόνι
στα τριάντα μ΄ αφήσανε στο δρόμο.
Μουσικές φράσεις ατέλειωτες, ρεφραίν,
φρένα νταλίκας. Η ψυχή τμου
τρανζίστορ βουβό μια σταλιά,
καταπίνοντας μισό μέτρο κεραία.
Η Ελλάδα και πάλι ταινία παλιά
που όλο κόβεται,
φερμουάρ που δεν κλείνει.

• Εθνική οδός

Από δω έφυγε
η μισή πατρίδα
για τα ξένα.

ΒΕΡΟΛΙΝΟ — η θεατρούπολη

ΔΕΚΑ ΧΙΛΙΑΔΕΣ περίπου καλλιτέχνες, συγγραφείς και άλλοι πολιτιστικοί δημιουργοί από τη Γερμανική Λαοκρατική Δημοκρατία και το εξωτερικό ζουν και δουλεύουν στο Βερολίνο. Στην πρωτεύουσα έχουν την έδρα τους διάσημες διεθνώς ορχήστρες, θέατρα, εκδοτικοί οίκοι και βιβλιοθήκες, η Ακαδημία Καλών Τεχνών της ΓΛΔ, ανώτατες και ανώτερες καλλιτεχνικές σχολές.

Στο Βερολίνο λειτουργούν συνολικά 13 θέατρα με 27 αίθουσες, τα οποία δίνουν πάνω από 3.400 παραστάσεις το χρόνο. Σ΄ αυτά περιλαμβάνονται παγκοσμίου φήμης σκηνές, όπως το **«Μπερλίνερ Ανσάμπλ»** που ίδρυσε ο Μπέρτολτ Μπρεχτ και η «Κόμισε Οπερ», που συνεχίζει το έργο του Βάλτερ Φέλζενσταϊν. Υπάρχουν όμως κι άλλες σκηνές με μακρά παράδοση, ψηλό αισθητικό επίπεδο και καλλιτεχνικές επιδόσεις, όπως το Γερμανικό Θέατρο, η Λαϊκή Σκηνή, το Θέατρο Μαξίμ Γκόρκι και το Θέατρο του Παλατιού της Δημοκρατίας. Από το 1981 ως

το 1985 τα θέατρα της πρωτεύουσας ανέβασαν πάνω από 300 έργα από την εθνική και τη διεθνή θεατρική και μουσική δημιουργία.

Περίοπτη θέση στην πολιτιστική ζωή καταλαμβάνει το Σάουσπιλχάους στην Πλατεία Ακαδημίας στο οποίο από τα εγκαίνια του, την 1η Οκτωβρίου 1984, έγιναν πάνω από 2.000 παραστάσεις. Πρόεδρος της «Επιτροπής Σάουσπιλχάους του Βερολίνου» είναι ο διάσημος τενόρος Πέτερ Σράιερ. Στο ίδιο κτίριο έχει την έδρα της και η Συμφωνική Ορχήστρα του Βερολίνου.

Για την ενίσχυση και την ανάπτυξη της τέχνης και του πολιτισμού το κράτος διαθέτει κάθε χρόνο σημαντικότατα κονδύλια.

Το παραδοσιακό Φεστιβάλ Βερολίνου αποτελεί αποκορύφωμα της πολύπλευρης πολιτιστικής ζωής της πρωτεύουσας. Στα πλαίσια των εκδηλώσεων αυτών, που από το 1957 διοργανώνονται κάθε χρόνο, αρχές Οκτωβρίου, συμμετέχουν ορχήστρες και θέατρα από τη ΓΛΔ και πολλές άλλες χώρες του κόσμου προσφέροντας στο κοινό σημαντικά στοιχεία από την ανθρωπιστική και προοδευτική κληρονομιά και τις πολιτιστικές παραδόσεις πολλών λαών.

Ιδιαίτερη προσφορά των ανθρώπων του θεάτρου για την 750ή επέτειο του Βερολίνου αποτέλεσε το 1ο Εθνικό Θεατρικό Φεστιβάλ της ΓΛΔ από τις 24 Ιανουαρίου ως την 1η Φεβρουαρίου 1987. Το πρόγραμμα του περιλάμβανε 47 παραστάσεις θεάτρου, όπερας, μπαλλέτου, κουκλοθεάτρου, καμπαρέ και παντομίμας. Το Εθνικό Φεστιβάλ, το οποίο συμπλήρωσε με έξοχο τρόπο το Φεστιβάλ Βερολίνου, θα διοργανώνεται στο μέλλον κάθε δυο χρόνια. Η ιδέα για το φεστιβάλ αυτό ήταν μια σχετική πρόταση, που έγινε στο 5ο συνέδριο του Συνδέσμου Θεατρικών Δημιουργών.

Από τις σημαντικότερες συμφωνικές ορχήστρες θα πρέπει ν΄ αναφερθούν οι φιλαρμονικές του Λένινγκραντ, της Μόσχας, η Τσεχική Φιλαρμονική, η Ορχήστρα Κοντσέρτγκεμποβ του Αμστερνταμ, οι φιλαρμονικές της Βιέννης και του Μονάχου, η Orchestre de Paris, η Ορχήστρα του Μόντρεαλ, η Royal Philharmonic Orchestra, η Philharmonia Orchestra και η Symphony Orchestra του Λονδίνου.

• Στις φωτογραφίες. ΑΝΩ: Σκηνή από τη «Λίμνη των κύκνων». ΚΑΤΩ: Αποψη μεγάλης αίθουσας που εγκαινιάστηκε τελευταία.

Μελέτες

Η μορφή της γυναίκας στην κυπριακή ποίηση

Γ΄

ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΟΛΕΣΚΗ

Μια διαφορετική άποψη, γεμάτη ειρωνεία, για την αποθέωση που κάνουν άλλοι ποιητές στη γυναικεία ομορφιά, την καλλιέργεια κλπ. μας δίνει ο **Τεύκρος Ανθίας** από πολύ νωρίς στα «Σφυρίγματα του Αλήτη» (1929). Ο ποιητής είναι σαρκαστικός και καυστικός:

Η δεσποινίς φιλολογεί. Παρακαλώ μην ενοχλείτε
την τρυφερή της ασχολία.
Κι αν, παρ΄ ελπίδα, στροβιλίζεται
βαθιά σας κάποια αμφιβολία
για την αρτία μόρφωση της, σας βεβαιώ, την αδικείτε.
Κάθεται τώρα στο παράθυρο, κάπως χλωμή, συλλογισμένη
το νεαρό της το δαντή, που θάρθει πλάι της να γείρει
θα αναστενάξει, θα δακρύσει - γιατί λιγάκι έχει αργήσει -
κι ύστερα θα δεχτεί σαμπάνια - εν ασημένιο, ξέχειλο ποτήρι.

Δεν υπάρχει αμφιβολία πως εδώ ο Ανθίας βρίσκεται σε πολεμική αντιπαράθεση με άλλες λογοτεχνικές απόψεις της εποχής, που υμνούν αυτή τη δεσποινίδα.

Το θέμα της γυναίκας - θύμα της κοινωνίας, που παρασύρεται, για διάφορους λόγους, ξεπέφτει και καταλήγει στο πορνείο, το συναντούμε συχνά στην ποίηση της παλαιότερης περιόδου. Η ύπαρξή του και σαν κοινωνικού φαινομένου και σαν ποιητικού θέματος, σχετίζεται με τις κοινωνικές αντιλήψεις για τη γυναίκα. Οταν η γυναίκα αντιμετωπίζεται, πρώτα απ΄ όλα, ως ομορφιά, τρυφερότητα, αγάπη, έχει κι ένα προκαθορισμένο ρόλο στην κοινωνία. Δημιουργούνται οι αντιλήψεις για την τιμή της γυναίκας, που δεν της επιτρέπουν και δεν της συγχωρούν το «παραστράτημα», ακόμα κι όταν η ίδια δεν φταίει. Οταν συμβεί αυτό, η γυναίκα χάνει την κοινωνική της υπόσταση, «ξεπέφτει».

Οι ποιητές βλέπουν εδώ το άδικο κοινωνικό φαινόμενο. Συχνά όταν γράφουν για το θέμα αυτό ο λόγος τους είναι κριτικός απέναντι στην κοινωνία. Ετσι, όμως, μένουν σ΄ ένα ηθικό επίπεδο και δεν προχωρούν μέχρι το να αγγίξουν ουσιαστικά το ζήτημα της ισότητας της γυναίκας. Αλλες φορές πάλι χρησιμοποιείται το πιο πάνω παράδειγμα με στόχο να καταπολεμηθούν οι κοινωνικές δομές που συντηρούν τη φτώχια και την αδικία, οι οποίες σπρώχνουν τη γυναίκα στον «κατήφορο». Κι εδώ, όμως, τα πράγματα μένουν συχνά στο κοινωνικό επίπεδο και δεν προχωρούν μέχρι το ζήτημα της ουσιαστικής ισότητας και της ελευθερίας της βούλησης της γυναίκας.

Τις πιο πάνω απόψεις εκφράζει, με πολύ πάθος και δύναμη, ο Τεύκρος Ανθίας στη σύνθεσή του «Η Δευτέρα Παρουσία» (1931) και στο «Πουργατόριο» (1931).

- «Ημουνα κόρη ενού φτωχού,
δουλεύτρα, προκομμένη, τιμημένη,
κα δούλευα, για το καρβέλι
στη φάμπρικα την ξακουσμένη
τ΄ αφέντη Γιαννακού, πάνω στη Ξάνθη,
δεν ξέρω πόσες ώρες να σας πω.
Κι είπα μια μέρα, που έλαχε να βρω ένα παραλή
να μου προτείνει μ΄ αυτοκίνητο κάποιο ταξίδι αναψυχής
- ο καψερός φαινόταν τίμιος
με γνώσεις και μ΄ ευγένεια πολλή -
ν΄ ακολουθήσω τη χαρά στο πάρκο της μεγάλης εξοχής.
Μα... γρήγορα βαργέστισε το πυρωμένο μου κορμί
κείνος, που το λαχτάραγε μερονυχτίς πολύ.
Κ΄ έμεινα μόνη... Μια άτιμη, δίχως δουλιά, δίχως στοργή.

Μια τέτια άποψη αντανακλά, βέβαια, μια ιστορικο - κοινωνική πραγματικότητα. Αντανακλά επίσης και τις κοινωνικές αντιλήψεις για τη γυναίκα την εποχή εκείνη. Γρήγορα, όμως, ο Ανθίας προχωρεί πιο πέρα από αυτά. Στο «Ιντερμέδιο» (1939) γράφει για τη γυναίκα, την «αγαπημένη και συντρόφισσα στ΄ αγκαθερό μονοπάτι της ζωής».

Οι αλλαγές των κοινωνικών αντιλήψεων για τη γυναίκα και το ρόλο της στην κοινωνία είναι πιο γρήγορες στα χρόνια μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Στα χρόνια αυτά αναπτύσσεται και το γυναικείο κίνημα, συμβάλλοντας, με τρόπο ουσιαστικό, στη διαφώτιση και τη διαπαιδαγώγηση της κοινωνίας πάνω σ΄ αυτό το θέμα.

Αλλά και οι καινούργιες συνθήκες της ζωής, με τη γυναίκα να παίρνει ενεργό μέρος στη διαδικασία της παραγωγής, να ανεξαρτητοποιείται οικονομικά και να αποδεικνύει καθημερινά σε διάφορους τομείς την ισότητά της με τον άντρα, συμβάλλουν στη γρηγορότερη αλλαγή των κοινωνικών αντιλήψεων.

Θετική επίδραση στο ζήτημα αυτό ασκεί και η ανάπτυξη του σοσιαλισμού, με τις θέσεις του για την πλήρη ισότητα ανδρών και γυναικών.

Ενας άλλος παράγοντας που συμβάλει προς αυτή την κατεύθυνση είναι και η ενεργός συμμετοχή της γυναίκας, σε μια σειρά χώρες, στα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα.

Οι αλλαγές αυτές και διαδικασίες αντανακλούνται και στην ποίηση.

Ετσι, στην «Κυπριακή Ραψωδία» (1947), ο Τεύκρος Ανθίας, όπως λίγο αργότερα κι ο Θεοδόσης Πιερίδης στην «Κυπριακή Συμφωνία», θα μιλήσει για τις «ντροπαλές και χαμηλοβλεπούσες», όμως ανυπότακτες στον κατακτητή κοπέλλες της Κύπρου, ενώ στο «S.O.S.» (1952) θα μας δώσει τη μορφή της μητέρας του «Πρώτη στη μάχη της ειρήνης εξορμά». Στο «Ημερολόγιο το C.D.P.» (1956), το βιβλίο του Ανθία για τα χρόνια των κρατητηρίων και των φυλακών, θα μας δώσει με τα ποιήματα «Καρυάτιδες της στοργής» και «Το φορείο» αληθινούς ύμνους για τις γυναίκες:

Γυναίκες ηρω΄ί΄δες!
Πόσο σθένος και πόση δύναμη αντρισμού
κυκλοφορούν σε κάθε φλέβα σας
σ΄ όλες τις αρτηρίες του μαρτυρίου
που οδεύετε με τόση απαντοχή!

Από νωρίς και ο **Θεοδόσης Πιερίδης** στέκει στη μορφή της γυναίκας - μάνας για να μας δώσει μέσα από τη δική της αγωνία και τον πόνο για το παιδί της την οργή του ενάντια στον πόλεμο:

Εγώ σκέφτουμαι εσάς, ω μανούλες,
που σας πήραν τα τέκνα και ρήμωσαν
τους λαμπρούς της αγκάλης σας κήπους...

Με τον ίδιο τρόπο ο ποιητής μιλά και για τις άλλες γυναίκες:

Τις κοπέλλες εσάς, που χηρέψατε
πριν γυναίκες γενείτε κι ο κορμός σας
εμαράθηκε πρι να φουντώσει...
Και τις άλλες εσάς, που τα δώρα σας
- μαύρη ανάγκη! - φτηνά τα πουλήσατε
στων μπορδέλλων τις βρώμικες κλίνες...

Στη «Μπαλάντα της Μαρίας» (1939), που τη χαρίζει στις γυναίκες της Ελλάδας που έπεσαν πολεμώντας για τη λευτεριά, μας δίνει ένα ύμνο για τη γυναίκα αγωνίστρια:

Ας κλαίει η γης που σ΄ έχασε
κι ο γήλιος, Μαρία,
ας κλαίει η θάλασσα η πλατιά
κι ας κλαίει ο κόσμος όλος...
Εμείς δε θα σε κλάψουμε,
Μαρία, Μαρία.
Εμείς δε θα σε κλάψουμε
τι εστέρεψε το δάκρυ...
Μα όταν κυλίσουν οι καιροί
και γίνει Μαρία
η δύναμη μας θάλασσα
και δράκοντας το μίσος,
εμείς θα σ΄ αναστήσουμε,
Μαρία, Μαρία,
εμείς θα σ΄ αναστήσουμε
κι εμείς θ΄ αναστηθούμε...

Παράλληλα, ο Πιερίδης δεν παραλείπει να τραγουδήσει τη γυναίκα ως ομορφιά, ταυτίζοντάς την με την Ανοιξη:

Ανάλαφρη και δαχτυλοπατούσα
ήρθε απ΄ τα μονοπάτια των βουνών
κι απ΄ των δασών τους ισκιωμένους θόλους...

....

Ηταν ντυμένη σε νταντέλλες άσπρες
κι είχε μπλεγμένες παπαρούνες στα μαλλιά...
Κι όπως την κοίταζα στα μάτια τα μεγάλα
μου γέλασε μ΄ ένα γέλιο γαλανό,
μου γέλασε μ΄ ένα γέλιο γαλανό!

....

Το κάτασπρο της φόρεμα εφουρφούριζε
και τα χιονάτα χέρια της πετούσαν
κι ως σήκωνε τα βέλα της ψηλά
φλόγες εμοιάζανε λεύκες και την τυλίγαν.
Και τα μαλλιά της ελυθήκαν και σκορπίσαν
χρυσάφια στον αγέρα και στους ώμους της.
Και τα γυμνά της πόδια έλαμπαν ρόδα
που γύρω μου εκυλούσαν μαλακά
καθώς, ανάλαφρη και δαχτυλοπατούσα,
κύκλους και κύκλους εζωγράφιζε στο χώμα...
Λευκή οπτασία και χρυσή και ρόδινη.
Ω, θάμα που με βρήκε ξαφνικά!

Την ίδια αυτή ομορφιά που υμνεί εδώ έρχεται να θρηνήσει στο ποίημα «Για μια γυναίκα του δρόμου». Η γυναίκα εδώ παρουσιάζεται ως μια κουρασμένη Ανοιξη, ένας ρημαγμένος κήπος:

Ω, τι να γίνανε τ΄ αστέρια που λαμπίριζαν
μέσα στα μάτια, όταν πρωτάνοιγαν μεγάλα
να πιουν του κόσμου το ξεφάντωμα;
Ω, τι να γίνανε οι δροσιές και τα τραγούδια
και κείνες οι γαλάζιες πεταλούδες
που τις κυνήγησαν δυο κάτασπρα χεράκια
μέσα στους φωτεινούς τους κήπους;

Η αντίληψη, ωστόσο, αυτή του Πιερίδη συχνά μετατοπίζεται προς κοινωνικότερους χώρους, είτε διευρύνεται για να αποχτήσει κοινωνικό περιεχόμενο.

(Αύριο το Δ΄ και τελευταίο μέρος)

Πολιτιστικά

Μπουάτ το ΕΡΩΤΙΚΟ

■ ΑΚΟΜΑ μια μπουάτ εγκαινιάστηκε την περασμένη βδομάδα στην παλιά Λευκωσία.

Πρόκειται για το «ΕΡΩΤΙΚΟ», που είναι δημιούργημα του νέου συνθέτη Χρίστου Φιλίππου και στοχεύει στα παλιά κυρίως ελληνικά ερωτικά τραγούδια με κάποια ποιότητα.

Μια δεύτερη επιδίωξη της μπουάτ «ΕΡΩΤΙΚΟ» είναι η παρουσίαση νέων μουσικών ταλέντων, νέων Ελλήνων τραγουδιστών και ο ανθρώπων της Τέχνης.

Το «ΕΡΩΤΙΚΟ» στεγάζεται σε παλιά αποθήκη στη λεωφόρο Αθηνάς (αρ. 2 και 3), κοντά στην Πύλη Αμμοχώστου. Το πρόγραμμα αρχίζει στις 10 μ.μ.

«Πάμε στη ζούγκλα με τον Ταρζάν»

■ ΣΕ ΜΙΑ μικρογραφία ζούγκλας θα μετατραπεί το σινεμά ΟΘΕΛΛΟΣ, όπου τις 13 Δεκεμβρίου η Παιδική Σκηνή ΔΩΡΟΥ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ θα δώσει την πρεμιέρα του νέου του έργου «Πάμε στη ζούγκλα με τον Ταρζάν». Ηδη ο σκηνογράφος Βάσος Κάττος ετοίμασε τη μακέττα του σκηνικού -

ζούγκλα, στο οποίο θα υπάρχει η σπηλιά του Ταρζάν, της Τζέην και της τσίτας, λίμνη με νούφαρα, τροπικά δέντρα κ.ά.

Σχετική προεργασία άρχισαν, επίσης η Αντζελα Χήττον για τις χορογραφίες και τα κοστούμια και ο Αντώνης Δημητριάδης, που θα γράψει τη μουσική.

Το έργο θα σκηνοθετήσει η Πίτσα Αντωνιάδου, ενώ τα νούμερα που το αποτελούν, έγραψαν η Τούλα Κακουλλή και ο Δώρος Κυριακίδης.

Παίζουν οι ηθοποιοί Πίτσα Αντωνιάδου, Δώρος Κυριακίδης, Κώστας Σχοινίου, Αντζελα Χήττον, Ελένη Καούλα κ.ά.

— Στη φωτογραφία μια σκηνή από παλαιότερη παράσταση της Παιδικής Σκηνής Δώρου Κυριακίδη.

Πολιτιστικός Σύνδεσμος στον Παρισσινό

■ ΙΔΡΥΘΗΚΕ πρόσφατα στον Παρισσινό Πολιτιστικός και Κοινωνικός Σύνδεσμος, με σκοπό την ανάπτυξη του πολιτιστικού και κοινωνικού επιπέδου των κατοίκων της περιοχής.

Σχετική ανακοίνωση αναφέρει ότι για σκοπούς γνωριμίας, το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου οργανώνει αύριο Παρασκευή και ώρα 7.30 μ.μ. δεξίωση στο κέντρο «Σκούνα» (Μοναστηράκι).

Μουσικές εκδηλώσεις για τα 175 χρόνια του Παγκυπρίου

■ ΜΕΣΑ στα πλαίσια των γιορτασμών των 175 χρόνων του Παγκυπρίου Γυμνασίου η Επιτροπή Μουσικής παρακαλεί τους απόφοιτους του εν λόγω σχολείου, οι οποίοι επιθυμούν να συμμετάσχουν στις μουσικές εκδηλώσεις (χορωδία, ορχήστρα) να το δηλώσουν στους εξής: Διαμαντή Μιχαηλίδη τηλ. 444906, 466024, Τάκη Χριστοφίδη τηλ. 464905, 448474, 497966, Ηρώ Μιτσίδου τηλ. 420226, Γεώργιο Αβέρωφ τηλ. 431097 και Χριστόδουλο Πίπη τηλ. 462909.

Αναβολή διάλεξης

■ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ Μεταρρυθμιστικός Ομιλος Κύπρου (ΕΜΟΚ) ανακοίνωσε χθες ότι αναβάλλεται για την ερχόμενη Πέμπτη 26 Νοεμβρίου και ώρα 6 μ.μ. η διάλεξη του κ. Γεώργιου Χριστοδουλίδη, Διευθυντή Τεχνικής Εκπαίδευσης, με θέμα «Ο ρόλος της Τεχνικής Εκπαίδευσης στην Κύπρο σήμερα», που επρόκειτο να γίνει σήμερα στο Πολιτιστικό Κέντρο «ΕΞΟΡΜΗΣΗ».

Η ΕΥΓΕΝΙΑ ΚΥΡΑΝΟΒΑ ΤΟΝΙΖΕΙ:

«Η Κύπρος δεν πρέπει ν' αφεθεί να ξεχαστεί»

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕ ΧΘΕΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ «ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ», ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Η Ευγενία Κυράνοβα δεν χρειάζεται συστάσεις. Πρωτακούσαμε γι' αυτήν λίγο μετά την καταστροφή του '74 κι έκτοτε έγινε — θα λέγαμε — ο «φύλακας άγγελος» μας. Φύση αεικίνητη και πολυάσχολη, πρωτοστάτησε στην ίδρυση της Διεθνούς Επιτροπής Αλληλεγγύης προς την Κύπρο. Γενικός δε Γραμματέας στην αρχή, Αντιπρόεδρος σήμερα, 13 τόσα χρόνια δεν έπαψε ούτε στιγμή να διαλαλεί την αδικία και ν' αγωνίζεται με κάθε όπλο που διαθέτει για την απονομή δικαιοσύνης στο λαό μας.

Το εξώφυλλο του βιβλίου της Κυράνοβα «Κυπριακή τραγωδία».

Η Ευγενία Κυράνοβα είναι ίσως ο μόνος φίλος της Κύπρου που δεν τη ξεχνά ποτέ. Κάθε χρόνο θα καταφέρει να κλέψει δυο - τρεις μέρες, θα μεταθέσει κάποιες άλλες υποχρεώσεις της και θα τρέξει να βρεθεί ανάμεσα μας. Και φυσικά όχι για να κάνει τουρισμό ή για να ξεδώσει, αλλά για να βοηθήσει, γιατί καταλαμβαίνει ότι κάτι δεν πάει καλά.

Τώρα, για παράδειγμα, διαισθάνεται — και δεν έχει άδικο — ότι το Κυπριακό πάει να ξεχαστεί, ότι κάποιοι προσπαθούν να το περιβάλουν μ' ένα πέπλο σιγής. Ετσι, προχθές Τρίτη, άφησε τη θαλπωρή του γραφείου της στο πρακτορείο ΣΟΦΙΑ ΠΡΕΣ, όπου εργάζεται σαν αναπληρωτής Διευθυντής, κι έσπευσε να δει «τι συμβαίνει», να κινήσει τα νερά που άρχισαν να λιμνάζουν. Το βράδυ της ίδιας μέρας παρεβρέθηκε και μίλησε στα εγκαίνια της συγκλονιστικής έκθεσης «Γενοκτονία — κρατική πολιτική της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας», ενώ χθες Τετάρτη έδωσε δημοσιογραφική διάσκεψη κατά την οποία παρουσίασε το βιβλίο της «Κυπριακή τραγωδία», που κυκλοφόρησε στα ελληνικά από τον αθηναϊκό εκδοτικό οίκο «ΕΙΡΗΝΗ».

«ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ»

«Εχω έρθει πάρα πολλές φορές στην Κύπρο, αλλά η χαρά που νοιώθω είναι πάντα η ίδια και περισσότερη, δήλωσε στην εφημερίδα μας η Ευγενία Κυράνοβα. Κι αυτό — πρόσθεσε — γιατί πρόκειται για μια όμορφη χώρα μ' ένα πολύ καλό και φιλικό λαό. Για μια χώρα με πολιτισμό, με ιστορία...

»Παράλληλα ωστόσο — τόνισε — δεν ξεχνώ την τραγωδία που ζει η χώρα αυτή και το γεγονός ότι, για την ώρα, αδυνατούμε να τη βοηθήσουμε. Μητέρες αγνοουμένων μου γράφουν συχνά ζητώντας τη βοήθεια της διεθνούς κοινότητας για την ανεύρεση των παιδιών τους. Του υποσχόμαστε, προσπαθούμε, αλλά μέχρι τώρα δεν κατορθώσαμε να τις βοηθήσουμε.

»Η γραμμή Αττίλα, επίσης, είναι πάντα εκεί. Η τουρκική σημαία απέναντι, οι πρόσφυγες... Η Κύπρος εξακολουθεί να κινδυνεύει. Παρόλο που όλα γύρω φαίνονται φιλικά και ήσυχα, εντούτοις η Κύπρος και ολόκληρη η νευραλγική αυτή περιοχή δεν έπαψαν να κινδυνεύουν από την παρουσία τόσο του τουρκικού στρατού όσο και των βρεττανικών στρατιωτικών βάσεων.

»Αν όμως επιτρέψουμε να διχοτομηθεί ή να κατακτηθεί ολόκληρη η Κύπρος, ποιός μπορεί να μας εγγυηθεί ότι αύριο - μεθαύριο δεν θα γίνει το ίδιο και με κάποιες άλλες χώρες; Γι' αυτό — κατέληξε — πιστεύω ότι έχουμε να κάνουμε ακόμα πολλά».

Η Ευγενία Κυράνοβα (πρώτη αριστερά), ενώ μιλά στη διάρκεια της χθεσινής δημοσιογραφικής διάσκεψης.

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ

Παρουσιάζοντας, εξ άλλου, το βιβλίο της «Κυπριακή τραγωδία», η Ευγενία Κυράνοβα είπε ότι αυτό είδε για πρώτη φορά το φως της δημοσιότητας στη σειρά των βουλγάρικων εκδόσεων σχετικά με τη διεθνή εξωτερική πολιτική, και πρόσθεσε ότι εξαντλήθηκε μέσα σε χρόνο μηδέν. «Κι αυτό — υπογράμμισε — γιατί ο (βουλγάρικος) λαός ενδιαφέρεται για το Κυπριακό πρόβλημα».

«Εδώ και αρκετά χρόνια — συνέχισε — έχουμε δημιουργήσει ένα κίνημα αλληλεγγύης κάτω από το σύνθημα «Η Κύπρος δεν είναι μόνη». Αυτό δε επειδή οι εχθροί της Κύπρου, εκείνοι που είναι αποφασισμένοι να καταστρέψουν την ανεξάρτητη αυτή χώρα, στηρίζονται — κατά τη γνώμη μου — στην παρασιώπηση της υπόθεσης και της τραγωδίας του λαού της. Ποντάρουν στο ότι ο κόσμος θα ξεχάσει την Κύπρο κι ότι, έτσι, θα μπορέσουν να ολοκληρώσουν το έγκλημα τους. Το βιβλίο μου «Κυπριακή τραγωδία» δεν είναι τίποτε άλλο από μια προσπάθεια για το σπάσιμο της σιωπής αυτής».

ΕΛΕΥΘΕΡΩΝΟΤΑΝ Η ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΥΛΙΟΤΑΝ Η ΚΥΠΡΟΣ...

Απαντώντας ακολούθως σε σχετική παρατήρηση δημοσιογράφου, η κα Κυράνοβα τόνισε ότι η προάσπιση της Κύπρου είναι, πρέπει να είναι, υπόθεση των δημοκρατικών ανθρώπων όλου του κόσμου.

«Υστερα, πρόσθεσε, πρέπει να πούμε την αλήθεια, γιατί δεν την γνωρίζουν όλοι. Και είναι γι αυτό το λόγο που στο βιβλίο μου κάνω μιαν ιστορική αναδρομή στο Κυπριακό, γιατί δεν έγιναν όλα το 1974.

»Κατά ένα περίεργο, επίσης, τρόπο, την ίδια χρονιά που απελευθερώθηκε η Βουλγαρία από τον τουρκικό ζυγό (1878), η Τουρκία είχε πουλήσει με βάση την ίδια συμφωνία την Κύπρο στην Αγγλία. Ισως αυτό να δημιουργεί μια πρόσθετη υποχρέωση για μας τους Βουλγάρους να συμπαραστεκόμαστε στον κυπριακό λαό».

Στη δημοσιογραφική διάσκεψη παρέστησαν, επίσης, ο Αρχισυντάκτης της Σύνταξης «Βαλκανικές χώρες» του ΣΟΦΙΑ ΠΡΕΣ Στεφάν Σολάκωφ, εκπρόσωπος του εκδοτικού οίκου ΕΙΡΗΝΗ και ο Διευθυντής του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών κ. Κύπρος Ψυλλίδης.

Το Σατιρικό θέατρο αύριο στη Δερύνεια με την ΚΑΣΕΤΑ

ΤΗΝ ΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΕΜΠΤΗ ΣΤΗ Λ/ΚΑ

Με αμείωτη επιτυχία παίζεται από το Σατιρικό Θέατρο σ' όλη την ελεύθερη Κύπρο το συγκλονιστικό έργο της Λούλας Αναγνωστάκη «ΚΑΣΕΤΑ». Την παράσταση, που χαρακτηρίζεται σαν σταθμός στην πορεία του ελεύθερου κυπριακού θεάτρου, σκηνοθέτησε ο Νίκος Χαραλάμπους, ενώ τα σκηνικά και τα κοστούμια φιλοτέχνησε ο Κώστας Καυκαρίδης.

Αύριο Παρασκευή και ώρα 8 μ.μ. η «ΚΑΣΕΤΑ» θα παρουσιαστεί στο κινηματοθέατρο «ΚΡΙΝΑΙΟΝ» Δερύνειας. Το Σατιρικό Θέατρο καλεί όλους τους συνδρομητές και φίλους του στην περιοχή των Κοκκινοχωριών να παρακολουθήσουν την παράσταση αυτή. Το ίδιο έργο θα παιχτεί στο θέατρο ΡΕΞ Λάρνακας την Πέμπτη 26 Νοεμβρίου.

Η «ΚΑΣΕΤΑ» παίζεται, επίσης κάθε Σάββατο στις 8 και κάθε Κυριακή στις 6 μ.μ. στο Πολιτιστικό Κέντρο Βλαδίμηρος Καυκαρίδης, στο Στρόβολο.

ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ ΤΟ «ΣΑΚΑΚΙ»

Στο μεταξύ, με εντατικό ρυθμό γίνονται και οι πρόβες της κωμωδίας του Στανισλάβ Στρατίεβ «Το σακάκι που βελάζει», που θ' ανεβάσει από το Σατιρικό μέσα στο Δεκέμβριο. Το σπαρταριστό αυτό βουλγάρικο έργο σκηνοθετεί ο Χρ. Ζάνος, τα σκηνικά κάνει ο Μίκης Λοϊζου και τα κοστούμια ο Κ. Καυκαρίδης. Τους ρόλους ερμηνεύουν οι Αντρέας Τσουρής, Πόπη Αβραάμ, Μαρία Μίχα, Δημ. Ξύστρας, Χάρης Πισίας, Ανδριανή Μαλένη, Γιάννης Κωμόδρομος και Γεωργία Θεοδωρακοπούλου.

—Στη φωτογραφία, η αφίσα του έργου «ΚΑΣΕΤΑ».

Η Εθνική Λυρική Σκηνή ζητά τραγουδιστές και χορευτές

Η Εθνική Λυρική Σκηνή της Ελλάδας προκήρυξε την πρόσληψη, με επιλογή και διετή σύμβαση εργασίας, 35 καλλιτεχνών, ως ακολούθως:

ΕΙΚΟΣΙ ΕΝΟΣ ΧΟΡΩΔΩΝ:

α. Ανδρες έντεκα, με τις φωνές:

Τενόροι έξη, βαρύτονοι δύο και βαθύφωνοι τρεις.

β. Γυναίκες δέκα, με τις φωνές:

Υψίφωνες πέντε και μεσόφωνες πέντε.

ΕΝΝΕΑ ΜΟΝΩΔΩΝ — ΣΟΛΙΣΤ:

α. Ανδρες πέντε, με τις φωνές:

Τενόροι δύο, βαρύτονοι ένας και βαθύφωνοι δύο.

β. Γυναίκες τέσσερις, με τις φωνές:

Σοπράνο (υψίφωνες) τρεις και μεσόφωνες μία.

Δυο χορευτών και τριών χορευτριών για το CORPS DE BALLET.

Σχετική ανακοίνωση της ελληνικής πρεσβείας αναφέρει ότι όσοι επιθυμούν να προσληφθούν στις πιο πάνω θέσεις, θα πρέπει να υποβάλουν στο Τμήμα Προσωπικού της Εθνικής Λυρικής Σκηνής (Χαρ. Τρικούπη 18, Τ.Κ. 106 79, 5ος όροφος, τηλ. 3632057 και 3628876) αίτηση, υπεύθυνη δήλωση, που χορηγείται από το Τμήμα Προσωπικού, καθώς και οποιαδήποτε άλλα στοιχεία, πιστοποιητικά, βεβαιώσεις, τίτλους σπουδών και λοιπά, ώστε να αποδεικνύεται ότι έχουν τα απαιτούμενα προσόντα.

Αναφέρεται, επίσης, ότι η επιλογή θα γίνει από τις οικείες επιτροπές, στο θέατρο ΟΛΥΜΠΙΑ (Ακαδημίας 59—61), ως εξής:

Για τους χορωδούς 23.11.87, για τους μονωδούς 14.12.87 και για τούς χορευτές 30.11.87.

Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να απευθύνονται στο Τμήμα Προσωπικού της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, στα τηλέφωνα που αναφέρονται πιο πάνω.

Δραστηριότητες κι εκδηλώσεις της ΦΕΚ

Αρχίζοντας από μεθαύριο Σάββατο, η Φωτογραφική Εταιρεία Κύπρου (ΦΕΚ) παρουσιάζει στη Λευκωσία δυο εκθέσεις, οι οποίες θα είναι ανοικτές μέχρι τις 29 Νοεμβρίου.

Η πρώτη θα περιλαμβάνει εξήντα συνολικά φωτογραφίες μελών της ΦΕΚ και η δεύτερη τη γνωστή συλλογή του Τζων Τόμσον, «Περιδιαβάζοντας στην Κύπρο με μια φωτογραφική 1878».

Αναφέρουμε, επίσης, ότι οι δυο αυτές εκδηλώσεις εντάσσονται στα πλαίσια της έκθεσης "PHOTOTEC", την οποία οργανώνει η Αρχή Κρατικών Εκθέσεων.

Αλλες εκδηλώσεις που προγραμματίζει η ΦΕΚ, είναι μια διάλεξη του Αντρέα Μαλέκου, ο οποίος θα μιλήσει στο οίκημα της εταιρείας, στις 25 Νοεμβρίου και ώρα 7.30 μ.μ. με θέμα «Διεθνής Μήνας καλλιτεχνικής φωτογραφίας στην Αθήνα», μια ακόμα διάλεξη από τον Πόλυ Γεωργάκη με θέμα «Πορτραίτο» (9 Δεκεμβρίου), ατομική έκθεση του Αντρέα Μαλέκου στη γκαλερύ OPUS 39 (4 Δεκεμβρίου), κ.ά.

Στο μεταξύ έχει προκηρυχθεί και ο πρώτος τριμηνιαίος εσωτερικός διαγωνισμός με θέμα «Ο άνθρωπος στον τόπο εργασίας του». Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ζητήσουν τους κανονισμούς και τις λεπτομέρειες από τα γραφεία της ΦΕΚ (Ομήρου 30, Λευκωσία), κάθε Τετάρτη απόγευμα.

ΔΩΣΤΕ ΑΙΜΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ ΛΕΚΑ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΟΥΣ ΤΟΥ 20ού ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ ΠΕΟ

Το Βιβλιοπωλείο ΛΕΚΑ ανακοινώνει ότι στον χώρο του Συνεδρίου θα βρίσκεται κλιμάκιο του **ΛΕΚΑ** που θα διαθέτει βιβλία με ειδικές προσφορές για τους συνέδρους, συμπεριλαμβανομένου του **Κεφαλαίου του Μαρξ** σε 6 τόμους.

Ιδιαίτερη προσφορά στα **«ΑΠΑΝΤΑ»** του Λένιν με έκπτωση 30%.

Επίσης **«Οι Ρίζες»** του Γιάννη Λεύκη με μόνο £2=.

Σήμερα

Διαλέξεις για το Πολυτεχνείο στη Λάρνακα και Γερμασόγεια

Το Συμβούλιο της μπουάτ ΔΙΑΛΟΓΟΣ, στη Λάρνακα, διοργανώνει, σήμερα Πέμπτη, στις 7.30 μ.μ., διάλεξη, με θέμα «Η 14η επέτειος του Πολυτεχνείου».

Εισηγητής η Ελένη Ζαχαριάδου, υπεύθυνη του Κεντρικού Μορφωτικού Γραφείου της ΕΔΟΝ.

Στο χώρο της μπουάτ θα υπάρχει έκθεση φωτογραφίας για τα γεγονότα του Πολυτεχνείου, ενώ μετά τη διάλεξη και τη συζήτηση θα ακολουθήσει μουσικό πρόγραμμα.

ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑ

Διάλεξη με το ίδιο θέμα διοργανώνεται απόψε, στις 7 μ.μ. και στη μπουάτ ΑΕΧ Γερμασόγειας. Εισηγητής ο Γιαννάκης Θωμά. Στο χώρο της μπουάτ θα υπάρχει έκθεση φωτογραφίας.

Εκδήλωση για το Πολυτεχνείο στην Πάφο

Εκδήλωση για να τιμηθεί η μνήμη του Πολυτεχνείου οργανώνει η ΕΔΟΝ και το αθλητικό σωματείο «Προοδευτικός», σήμερα Πέμπτη το βράδυ, η ώρα 7.30 μ.μ., στο οίκημα του «Προοδευτικού».

Η εκδήλωση περιλαμβάνει ομιλία από τον Στέλιο Λεριό και καλλιτεχνικό πρόγραμμα.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ο κάτωθεν υποφαινόμενος Χρίστος Γιάγκου από τη Θελέτρα και τώρα κάτοικος Στρουμπιού κάτοχος ταυτότητος αρ. 067484 κατόπιν ενόρκου δηλώσεως μου εις το Ε.Δ. Πάφου δηλώ ότι από τούδε και εις το εξής θα ονομάζομαι και θα υπογράφω ως ανωτέρω και ουχί ως Χριστόφορος Γιάγκου όπως κατεχωρήθη το όνομα μου αρχικά εις τα ληξιαρχικά βιβλία της Διοικήσεως Πάφου.

Ο δηλών
ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΙΑΓΚΟΥ
από το Στρουμπί

Πάφος, 18.11.87.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Το Υπουργείο Συγκοινωνιών & Εργων (Τμήμα Δημοσίων Εργων, Γραφείο Επαρχιακού Μηχανικού Λεμεσού) ζητά προσφορές για την προμήθεια:

Α. Υλικού κατάλληλου για παγγέττα για τον δρόμο Μαλλιάς - Αρσους, 77/87.

Β. Υλικού κατάλληλου για υποθεμελίωση για την περιοχή Τροόδους, 78/87.

Οι προσφορές πρέπει να φθάσουν στα Δημόσια Εργα Λεμεσού το αργότερο μέχρι τις 9 το πρωί της Παρασκευής 27 Νοεμβρίου, 1987.

Οσοι ενδιαφέρονται για περισσότερες πληροφορίες μπορούν να αποταθούν σε οποιοδήποτε από τα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος Δημοσίων Εργων.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Εργων (Τμήμα Δημοσίων Εργων Γραφείο Επαρχιακού Μηχανικού Λευκωσίας) ζητά προσφορές για την προμήθεια διαφόρων ειδών στο Ξυλουργείο των Δημοσίων Εργων Λευκωσίας μέχρι τις 31.12.88 ή μέχρι ποσού £4,000.00

Οι προσφορές πρέπει να φθάσουν στο Γραφείο του Επαρχιακού Μηχανικού Δημοσίων Εργων στο Στρόβολο το αργότερο μέχρι τις 9.00 το πρωί της Παρασκευής 27 Νοεμβρίου, 1987.

Οσοι ενδιαφέρονται για περισσότερες πληροφορίες και έντυπα προσφορών μπορούν να αποταθούν στο Γραφείο του Επαρχιακού Μηχανικού Δημοσίων Εργων στο Στρόβολο τηλ. 302110 ή σε οποιοδήποτε Επαρχιακό Γραφείο του Τμήματος Δημοσίων Εργων.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

Προνομιούχα οικόπεδα εις ΠΑΦΟ.

★ Δυο οικόπεδα εις Κ. Πάφο £17.000 το ένα.
★ Ενα οικόπεδο εις Γεροσκήπου £16.000.
— Ετοιμοι τίτλοι ιδιοκτησίας.
— Ευκολίες πληρωμής έως δυο χρόνια.

Απευθύνεσθε:
Τηλ. 061 - 33775 ΠΑΦΟΣ.

Μελέτες

Η μορφή της γυναίκας στην κυπριακή ποίηση

Δ΄ (τελευταίο)

Στα μεταπολεμικά χρόνια ο Πιερίδης γράφει πολύ συχνά για τις μορφές γυναικών αγωνιστριών. Στη συλλογή «φασίστες» (1950) γράφει «Για την συντρόφισσα εκτελεσμένου αγωνιστή» και «Για μια γυναίκα που έλυωσε στις φυλακές και τα μαρτύρια». Στη συλλογή «Ποιήματα» (1953) γράφει «Για τη μάνα του Μπελογιάννη» και την δεκαπεντάχρονη αγωνίστρια που εκτελέστηκε. Η παράδοση αυτή θα συνεχιστεί στην ποίηση του Πιερίδη και θα αποκορυφωθεί στο ποίημα «Η ζωή θα νικήσει», στη συλλογή «Το χρυσό μονοπάτι» (1961).

Στην «Κυπριακή Συμφωνία» (1959), ο Πιερίδης στέκει στη μορφή της Κυπρίας γυναίκας με επιμονή σκιαγραφώντας την:

Ηξεραν βέβαια τα κορίτσια μας ν' απλώνουνε
το δίσκο με το σπιτικό γλυκό
με το νερό το δροσερό της στάμνας
ωσά ν' απλώναν όλα τα χαμόγελα
του ωραίου νησιού, κανίσκι για τον ξένο.
Εσείς νομίσατε λοιπόν πως θα κατέβαιναν
όξω απ' τα τείχη, ταπεινές, γλυκολυπούμενες,
να σας απλώσουνε της πύλης τα κλειδιά
μαζί με την τιμή τους, την τιμή μας.

Κοιτάξτε τις, κοιτάξτε τις
Κοιτάξετε πως ξέρουνε να σφίγγουν στα δαχτύλια τους
μιαν αρμαθιά από φλόγες φοβερές
μιαν αρμαθιά από ανυπόμενες σαΐτες
μιαν αρμαθιά από πίστη κι από απόφαση
μιαν αρμαθιά από θάνατο - για κείνες και για σας.

Στην «Ονειροπόληση πάνω στα τείχη της Αμμοχώστου» (1965) ο Πιερίδης θα μας δώσει πιο προωθημένα σύμβολα γυναικών, όπως της «γειτονοπούλας... που σπούδαζε χημεία κι επανάσταση ανάκατα».

Μέσα σ' αυτό το αγωνιστικό κλίμα κινήθηκε και ο **Αχιλλέας Πυλιώτης** δίνοντας μας τα δικά του σύμβολα γυναικών. Στη συλλογή του «Φωνή μεσ' απ' τη γη μας» (1959) γράφει:

Σου είπα:
Σήμερα θα χτυπήσουν Χριστίνα
να φυλαχτείς.
Σκέψου σου είπα
η μητέρα δε θ' αντέξει ένα καινούργιο χτύπημα.

Φοβούνται αυτή τη μέρα Χριστίνα.
Είναι κάτι μες στον αέρα της
που τους τρομάζει
που δε σωπαίνει:
μια κραυγή:

Και εσύ του είπες:
Αδελφέ μου
αν εγώ φυλαχτώ
αν οι φίλες μου φυλαχτούν

Τότε πως θα της δώσουμε το αληθινό της όνομα
πως θα την τιμήσουμε καθώς ταιριάζει
πως θα τη στολίσουμε
με το λουλούδι της καρδιάς μας;

(Που έμαθες να μιλάς έτσι αδερφή
που έμαθες αυτά πούπρεπε να σούλεγα
-μεγάλωσες πολύ Χριστίνα)

Στην ποίηση μας που ακολούθησε τα τραγικά γεγονότα του 1974 είναι πάρα πολλά τα ποιήματα που αφιερώθηκαν στη γυναίκα σα μάνα, σαν αδελφή, σαν σύζυγο του νεκρού και του αγνοουμένου, τη γυναίκα σαν σύμβολο αντοχής και καρτερίας, σαν ένα ζωντανό δεσμό με τις ρίζες της φυλής μας. Πολλά είναι και τα ποιήματα που αφιερώθηκαν στις γυναίκες αγωνίστριες. Θα μπορούσα εδώ ν' αναφέρω ποιητές όπως τον Παντελή Μηχανικό, τον Κυριάκο Χαραλαμπίδη, το Θεοκλή Κουγιάλη, το Θεόδωρο Στυλιανού, το Λεύκιο Ζαφειρίου, τον Αντη Κανάκη κ.ά.

Ιδιαίτερα θα ήθελα να αναφερθώ στον **Θεόδωρο Στυλιανού** και στον **Αντη Κανάκη** στην ποίηση των οποίων το θέμα της γυναίκας κατέχει μια ξεχωριστή θέση, επανέρχεται επίμονα και παίρνει διαφορετικές διαστάσεις απ' ότι σε άλλους ποιητές. Ο **Θεόδωρος Στυλιανού εισάγει** στην ποίηση με τρόπο άμεσο, όπως δεν έχει γίνει προηγούμενα από κανένα άλλο ποιητή, το θέμα της γυναίκας στην εργασία και την παραγωγή. Με βαθιά ανθρώπινη προσέγγιση παρουσιάζεται η γυναίκα, με όλες τις ιδιαιτερότητες αλλά και ως ίσος άνθρωπος και δίνεται με βαθιές ψυχολογικές τομές, με ζεστασιά και αγάπη. Από τη συλλογή του «ένα και πολλά δέντρα» (1964), δίνω το ποίημα «Η σαραντάρα».

ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΟΛΕΣΚΗ

Μαζί μας δούλευε μια σαραντάρα
χλωμή, μαραζωμένη
σαν ένα δέντρο ετοιμοθάνατο.
Ευλογημένη ναν' η ώρα
βρέθηκε άνθρωπος στα μέτρα της.
Μας άφησε για το χωριό
μεταφέροντας ένα λόφο από χρυσάφι
κάτω απ' το πράσινο φουστάνι της.
Το δέντρο έζησε.

Στη συλλογή «Επιτρέψατέ μου» (1986), είναι πολλά τα ποιήματα που έχουν σαν θέμα τη γυναίκα, είτε αυτή είναι η γυναίκα του αγνοούμενου, είτε η αγρότισσα, είτε η εργάτρια.

Μ' ένα ανάλογο τρόπο γράφει συχνά για τη γυναίκα και ο Αντης Κανάκης. Από τη συλλογή του «Αναδρομική αντανάκλαση» (1985), δίνω το ποίημα «Η αλήθεια».

Η αλήθεια είσα εσύ
όταν γυρνάς απ' τη δουλειά
κουρασμένη
με τσαλακωμένο φουστάνι
με το χαμόγελο
και τ' αλμυρό φιλί.

Η αλήθεια είναι το ψωμί
που κόβεις στο τραπέζι
η κουβέντα που θα πεις
το φιλί που θα σου δώσει
το μικρό σου το παιδί.

Η αλήθεια είν' η λάμψη της ψυχής
που βγαίνει από τα μάτια σου
στις απαλάμες σου χορεύει
και πετιέται για να φτάσει
το πιο ψηλό αστέρι.

Μην τις κοιτάς εκείνες
τις αργόσχολες
φανταχτερές κυρίες.
Οι πολύχρωμες εκλάμψεις τους
είναι από στολή παραλλαγής
που κρύβει την παγωμένη τους ψυχή.

Δεν αναφέρθηκα στην ποίηση που γράφτηκε από γυναίκες. Οχι πως δεν θα είχα να σημειώσω πολλά ποιήματα που σκιαγραφούν τη μορφή της γυναίκας στην ποίηση μας. Το θέμα είναι κάπως διαφορετικό. Αν δούμε τα πράγματα από ιστορική άποψη οι γυναικείες παρουσίες ανάμεσα στους ποιητές παλαιότερης γενιάς είναι σπάνιες. Σήμερα συναγωνίζονται την παρουσία των ανδρών και με ίσους όρους όσον αφορά τη δύναμη της έκφρασης, τη θεματολογία και την ποιότητα.

Κι αν ο ποιητής με το έργο του πλάθει ένα λυρικό ήρωα που πλησιάζει τον ίδιο στις θέσεις, τις αντιλήψεις, την ιδεολογία, τότε το έργο που γράφτηκε από γυναίκες, στο σύνολο του δίνει μια άποψη του θέματος μας.

Η ανάπτυξη της γυναικείας παρουσίας στην ποίηση μας και το επίπεδο που έχει σήμερα μας δείχνει, πιστεύω, από μια άποψη την εξέλιξη των αντιλήψεων για τη γυναίκα γενικότερα στην κοινωνία μας.

Αν στην περίοδο των αρχών του αιώνα μας βρίσκουμε στην ποίηση μας μόνο μια ποιήτρια με σχετικά αξιόλογη παρουσία, την Πολυξένη Λοϊζιάδα, στην εποχή της Κυπριακής ανεξαρτησίας τα ονόματα πλησιάζουν τη δεκάδα ενώ μετά το 1974 διπλασιάζονται. Θα κλείσω το σημείωμα μου αναφέροντας, απλώς, ορισμένα ονόματα γυναικών που η παρουσία τους στην ποίηση μας είναι σημαντική:

Πίτσα Γαλάζη, Ελλη Παιονίδου, Ντίνα Κατσούρη, Νίκη Λαδάκη Φιλίππου, Νάγια Ρούσου, Ειρήνη Παναγή — Τσουλή, Κλαίρη Αγγελίδου, Βέρα Κορφιώτη, Ιάνθη Θεοχαρίδου, Αντρη Λοταρίδου, Νίκη Μαραγκού, Ελένη Θεοχάρους, Ελένη Κυριάκου, Αντριάνα Ιεροδιακόνου, Φροσούλα Κολοσιάτου, Νάσα Παταπίου, Ελενα Ρεμπελίνα, Μόνα Σαββίδου, Βασίλκα Χατζήπαπα, Πόπη Σωτηρίου και άλλες.

(● Αναδημοσίευση από το τελευταίο τεύχος του περιοδικού «Κυπρία»)